

KRÁSNÉ MĚSTO
ČASOPIS PŘÁTEL KUTNÉ HORY

4 | 2022

KRÁSNÉ MĚSTO

KRÁSNÉ MĚSTO 4/2022
ČASOPIS PŘÁTEL KUTNÉ HORY

Krásné město 4/2022

Založeno v roce 1938

vychází čtvrtletně

č. 4 vyšlo 3. 1. 2023

náklad 400 ks

Vydává

Město Kutná Hora, IČO: 00236195

Evidenční číslo: MK ČR E 17482

ISSN 2571-4538

Řídí redakční rada

Lenka Frankovicová, Mgr. Petra Načeradská,

Mgr. Kateřina Ďoubalová, DiS.,

PhDr. Jana Vaněčková, PhDr. Vojtěch Vaněk, Ph.D.,

PhDr. Lukáš Provaz (vedoucí redaktor),

Ing. Martin Bartoš, CSc., Eva Entlerová, BBus (Hons)

Redakce a administrace

Odbor cestovního ruchu, školství a kultury

Městský úřad Kutná Hora

Václavské nám. 182, 284 01 Kutná Hora

Bc. Jaroslava Brandejská, tel.: 327 710 151,

e-mail: brandejska@mu.kutnahora.cz

Technická redakce a grafická úprava

Grafické studio – Dvořák

Na Provaznici 65, Kutná Hora

tel.: 602 149 796

e-mail: reklama.dvorak@wo.cz

Tisk

GRAFIA GRYČ

Buzulucká 490, 284 01 Kutná Hora

Titulní strana: Průčelí sokolovny v Sokolské ulici

Zadní strana: celkový pohled z východní strany

(foto: Vladimír Dvořák)

Vážení čtenáři,

v prosinci oslavila **TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL KUTNÁ HORA** kulaté 160. výročí svého založení. Při této příležitosti se proto Krásné město rozhodlo věnovat Sokolu bližší pozornost.

První článek nese příznačný název **Tužíme tělo i mysl již 160 let!** Historička a náčelnice odboru všestrannosti *PhDr. Drahomíra Nováková* v něm shrnuje zásadní události v bohaté historii kutnohorského Sokola.

Následují **Tři sokolské rozhovory**, kdy si *Bc. Kristýna Drahotová* povídala se starostkou kutnohorské jednoty *Mgr. Paolínou Šimůnkovou*, s výše zmíněnou *dr. Drahomírou Novákovou* a s cvičitelkou seniorek *Janou Dubovou*.

České muzeum stříbra ve svých prostorách uspořádalo výstavu **160 let Sokola v Kutné Hoře**. Co všechno si mohli návštěvníci na výstavě prohlédnout, popisuje její kurátorka *Mgr. Kateřina Vavrušková*.

Již mimo hlavní téma následuje příspěvek s názvem **Klub rodáků a přátel Kutné Hory na prahu nové etapy**. Předseda uvedeného klubu *Ing. Vlastislav Navrátil, CSc.*, se rozhodl jednak připomenout bohatou historii tohoto spolku a jednak nastínit jeho budoucí směřování. Týž autor připravil ještě dva rozhovory: Interview s novým senátorem *MUDr. Bohuslavem Procházkou* přinášíme pod názvem **Jdu do toho srdcem** a interview se spoluzakladatelkou klubu rodáků *Dagmar Růžičkovou* pod názvem **Jsem ráda, že Ortenova Kutná Hora dosáhne třicítky**.

Následuje náš nepravidelný seriál **Střípky z archivu**. V jeho třinácté části popisuje *PhDr. Lukáš Provaz*, jak se ve 30. letech fotografie Kutné Hory dostala na knižní obálku díla Marie Majerové **Kde je Charlie?**

V rámci oslav státního svátku 17. listopadu byla v Kutné Hoře slavnostně odhalena **Lavička Václava Havla** a Krásné město průběh celé slavnosti blíže popisuje. V tradiční rubrice **Kronika** jsou shrnuty bohaté místní kulturní a společenské události od října do začátku prosince.

LP

Tužíme tělo i mysl již 160 let!

V letošním roce si připomínáme nejen 160 let od vzniku sokolského hnutí, ale i od založení sokolské jednoty v Kutné Hoře. Když byl v roce 1862 založen Sokol Pražský, sokolská myšlenka se rychle začala šířit i do bližšího či vzdálenějšího okolí. Tak ještě v témž roce vzniklo několik dalších jednot, mezi nimi i ta kutnohorská.

Kutnohorská sokolská jednota vznikla zásluhou Otakara Breüera, továrníka a Tyršova přítele, již 1. prosince 1862. Myšlenka pravidelného pohybu přilákala již v prvním roce několik desítek zájemců, kteří se pravidelně scházeli a cvičili nejprve v hostinci pana Pasovského, později v Lošanské pivnici. Zpočátku se věnovali především prostným a pořadovému cvičení. Zařazeny byly i branné prvky, které sokolové zúročili zejména po pádu Rakouska-Uherska, kdy se se zbraněmi v rukách účastnili obrany hranic nově vzniklého československého státu. Od začátku však Sokol hrál i společenskou roli a byl otevřený všem zájemcům bez ohledu na jejich sociální původ či politickou orientaci.

Důležitým krokem v životě kutnohorského Sokola bylo v roce 1884 vybudování první tělocvičny – sokolovny v dnešní Sokolské ulici. Ačkoliv si to již snad ani nedokážeme představit, původně to byla reprezentativní budova s bohatým dekorem. Postupně prošla několika rekonstrukcemi a přístavbami a získala dnešní, poněkud fádní vzhled.

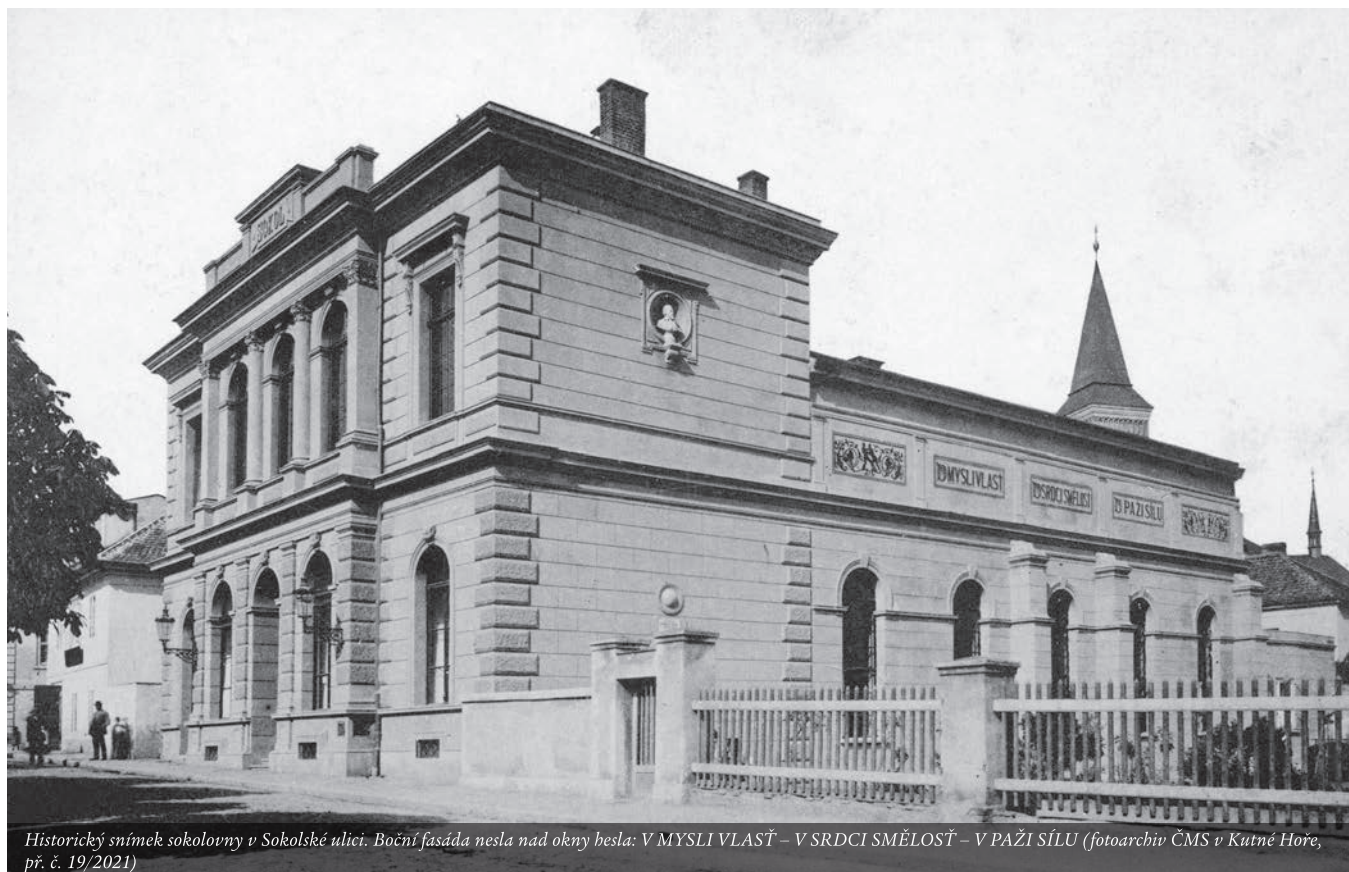
Velká válka výrazně ovlivnila činnost sokolské jednoty. Řada členů odešla na frontu a budova sokolovny byla obsazena vojskem. Později zde byl zřízen vojenský lazaret. V roce 1916

160
1862-2022

byla činnost jednoty dokonce zastavena, následně byl Sokol rozpuštěn. Po skončení války byla činnost jednoty obnovena a sokolské hnutí postupně dosáhlo svého největšího rozmachu. Sokol se stal váženým a vlivným spolkem jak na regionální, tak na celostátní úrovni. Členy sokolských jednot se stávali významní politici i podnikatelé, kteří podporovali sokolskou myšlenku svým vlivem i penězi. V roce 1931 kutnohorští sokolové postavili další sokolovnu – u letního cvičiště v dnešní Tyršově ulici.

Za okupace byl Sokol zakázán a po skončení druhé světové války jen krátce obnoven, aby byl posléze opět zlikvidován, tentokrát totalitním komunistickým režimem. K jeho poslední (a doufejme že definitivní) obnově došlo po listopadové revoluci. Kutnohorské jednotě byl vrácen téměř veškerý její majetek (obě sokolovny a letní cvičiště – s výjimkou jízdárny). Činnost Sokola byla pod vedením starosty Jaroslava Křivského postupně obnovena, především cvičení všestrannosti. Pod křídla Sokola se uchýlil i oddíl basketbalu a stolního tenisu.

Historický snímek sokolovny v Sokolské ulici. Boční fasáda nesla nad okny hesla: V MYSLI VLASŤ – V SRDCI SMĚLOST – V PAŽI SÍLU (fotoarchiv ČMS v Kutné Hoře, př. č. 19/2021)

Povzbuzením k další činnosti bylo navázání styků s jednotami v zahraničí, zejména sokolskou jednotou v New Yorku. Jednota se vrátila i k tradici pořádání šibřinek, tanečních večerů a letních táborů. Od počátku své nové existence se však Sokol neobešel bez podpory města, neboť zejména provozování dvou sokoloven, v našem státě unikátní, bylo, je a bude finančně velmi náročné. Jejich celodenní využití komplikuje i značný nadbytek tělocvičen v našem městě.

Šťastným krokem určitě byl dlouhodobý pronájem sokolského hřiště v Tyršově ulici městu, díky kterému byla možná jeho totální rekonstrukce a přeměna na moderní multifunkční sportoviště, které je využíváno nejen Sokolem, ale i školami a širokou veřejností.

Z dlouhodobého hlediska se ukázala jako správné vybudování ubytovny v části sokolovny v Sokolské ulici, a to i za cenu dočasného zadlužení jednoty, neboť pronájem zdejších volných prostor byl problematický vzhledem k jejich nadbytku v celém městě.

Současné vedení jednoty v čele se starostkou Pavlínou Šimůnkovou a hospodářkou Marií Štolbovou se úspěšně vyrovnává nejen se starostmi se správou majetku, ale i s novými komplikacemi, které přináší doba celé společnosti. Mám na mysli zejména pandemii covidu-19. Ta nás přinutila využívat podstatně více moderní technologie a vymýšlet nové formy činnosti, na druhou stranu ukázala, jak důležité je i vzájemné potkávání se zejména pro naše seniory.

Letošní výročí se snažíme využít k větší propagaci sokolského hnutí, s kterým se většina z nás ztotožňuje. Pro myšlenku zdravého pohybu se nám daří získat zejména rodiče a jejich děti. Kromě cvičení se pravidelně setkávají i na takových akcích, jako je *Jarní výlet sokolůků*, *Dětský den na Sokoláku* nebo *Sokol spolu v pohybu*. Vloni jsme se připojili k institucím, které pořádají příměstské tábory. Máme radost, že v posledních letech přibývá cvičících skupin, a dokonce se nám podařilo z řad maminek získat i nové cvičitelky. Na vydání výročního almanachu jsme získali grant od ČOS a ve spolupráci s Čes-

Pamětní kámen na sokolovně v Sokolské ulici s letopočtem 1884 (foto LP)

kým muzeem stříbra jsme připravili výstavu v Kamenném domě. V letošním roce vstoupila v platnost i dohoda s městem o vzájemné spolupráci, která nám na nejbližší období zajistila jeho podporu.

A jaká jsou naše přání do budoucnosti? Trenéři našich sportovních oddílů – basketbalu, karate a silového trojboje – si jistě přejí dostatek cvičenců, kteří se budou věnovat právě tomu jejich sportu. V příštím roce bude také zahájen nácvik na již XVII. *Všesokolský slet*, který proběhne v roce 2024. Za sebe bych si přála, aby si naši cvičitelé, kteří budou ochotni zúčastnit se nácviku, a samozřejmě i cvičenci, kteří obětují čas i peníze, mohli tento největší sokolský svátek v Praze užít. Věřte, stojí to za to!

Dodatek redakce: Dne 1. prosince pořádala jednota v sokolovně v Sokolské ulici přátelské „Setkání po 160 letech“, kam zvala jak své bývalé, tak současné členy a přátele. Při té příležitosti byl představen jak výše zmíněný almanach „Tužíme tělo i mysl již 160 let“, jehož editorkou je dr. D. Nováková, tak také skladby připravené pro XVII. všesokolský slet v roce 2024.

Drahomíra Nováková

Zakladatelem a prvním starostou kutnohorského Sokola byl Otakar Breiuer (1835–1893). Narodil se v Kutné Hoře do rodiny továrníka Antonína Breiiera, studoval polytechniku v Praze a chemii v Myhlúzách a pracoval v Alsasku jako chemik. Po návratu domů působil v otcově kartounce, a když otec v r. 1866 zemřel, převzal ji Otakar spolu s bratrem Vladimírem. I přes snahy o modernizaci firmy jim nebyl v podnikání dopřán úspěch a jejich kartounka se v důsledku krachu na burze dostala do konkurzu. V r. 1877 proto bratři podnikání v Kutné Hoře ukončili. O. Breiuer odjel s rodinou natrvalo do švýcarského Sionu a působil jako uznávaný chemický expert v několika firmách po Evropě. Když se jaře 1893 vážně nemocný vracel z Ruska, cestou ve Varšavě zemřel. Pohřben je na pražských Olšanech. Jeho podrobný životopis byl publikován v KM č. 3/2019. (foto soukromá sbírka dědiců Václava M. Dajbycha)

Současný výbor T. J. Sokol Kutná Hora. Stojící zleva: zástupce oddílu karate Petr Horáček, jednatelka Marie Štolbová, náčelník Libor David, náčelnice Drabomíra Nováková, zástupce oddílu boulderingu Václav Kolář a zástupkyně oddílu silového trojboje Denisa Madzurová. Sedící zleva: zástupce oddílu basketbalu Jiří Kastner a starostka jednoty Pavlína Šimůnková. Chybí místostarosta Petr Kratochvíl (foto © Miloš Truhlář)

Tři sokolské rozhovory

☐☐☐ Rozhovor první: s Pavlínou Šimůnkovou

Starostka T. J. Sokol Kutná Hora Mgr. Pavlína Šimůnková je obětavá a velmi aktivní, ale také velmi skromná. O své dobrovolné práci pro jednotu mluví hodně málo. Přečtěte si rozhovor a pochopíte, že je pro nás učený poklad.

Jak vzpomínáš na svoje první chvíle v Sokole? Kdo nebo co tě do Sokola přivedlo?

Do Sokola mě přivedly moje děti. Chtěla jsem s nimi chodit někam cvičit a přes doporučení dalších rodičů jsme se dostali do Sokola, na cvičení rodičů a dětí, které tehdy vedla Alena Liberská. Se staršími dětmi jsem chodila do Sokola nepravidelně a až s nejmladším jsem byla oslovena Alenou, zda bych nechtěla zkusit cvičení vést. A já neřekla ne :).

A jak jsi v průběhu let v Sokole aktivní?

Se staršími dětmi jsem chodila do Sokola nepravidelně a čistě jen jako cvičící rodič. Až s nejmladším jsem byla oslovena Alenou, zda bych nechtěla zkusit cvičení vést, protože jsem asi na cvičení byla příliš aktivní rodič :). A já neřekla ne. Postupně jsem vedla části hodin, až jsem nakonec vedla cvičení sama. Absolvovala jsem školení cvičitelů všestrannosti III. třídy – to bylo jaro 2013 – a od podzimu 2014 jsem měla cvičení rodičů a dětí na povel. Následovalo školení cvičitelů rodičů a dětí a předškolních dětí III. třídy a mnoho proškolovacích seminářů. Na Všesokolský slet v roce 2018 jsem se rozhodla nacvičit skladbu pro rodiče a děti *Méd'ové*, a aby se mi lépe jednalo s vedením, vzala jsem na sebe v roce 2017 funkci náčelnice naší jednoty. Skladbu jsme nacvičili s osmi páry rodičů a dětí a úspěšně se zúčastnili Všesokolského sletu v Praze. V roce

Pavlína Šimůnková (foto © Miloš Truhlář)

2019 jsem byla zvolena starostkou naší jednoty a opustila funkci náčelnice. Stále jsem aktivní cvičitelkou rodičů a dětí a zároveň župní vedoucí rodičů a dětí.

Co tě v Sokole drží dodnes?

Děti, které za roky, kdy se mnou cvičí, vyrostou z batolat v předškoláky, mávají mi, když mě potkají ve městě, povídají mi o tom, co zažily ve školce, chlubí se svými úspěchy, smějí se na mě a jsou obratné a zdatné. A taky parta všech cvičitelů, se kterými se setkávám v jednotě, na župě či na republikových srazech a školeních Ústřední školy ČOS, parta lidí, kteří jsou stejně „potrefeni“ a dělá jim radost pracovat ve svém volném čase a zadarmo s dětmi. A stále vidím, jak moc se ještě dá dělat a jak moc ostatní dělají a že je ještě stále kam postupovat.

Je něco, co se v Sokole zásadně změnilo a co se ani po letech nezměnilo?

V kutnohorském Sokole – stejně jako v jiných sportovních organizacích – stále řešíme nedostatek peněz na provoz, ale hlavně na údržbu a investice do našich sokoloven. Naše situace se výrazně zlepšila díky Městu Kutná Hora a Národní sportovní agentuře, nicméně stále si nemůžeme dovolit investiční akce.

☐☐☐ Rozhovor druhý: s Drahomírou Novákovou

Náčelnicí odboru všestrannosti je PhDr. Drahomíra Nováková. Má neustále úsměv ve tváři. Její nadhled, klid a vyrovnanost nás všechny posiluje.

Jak vzpomínáš na svoje první chvíle v Sokole? Kdo nebo co tě do Sokola přivedlo?

Vždy jsem měla kladný vztah ke sportu a chtěla jsem ke zdravému pohybu vést i naše děti. Proto jsem začala navštěvovat nejdříve sokolské cvičení pro rodiče s dětmi, později už děvčata cvičila sama pod vedením Květy Šlejtra a Věry Hájkové. Stala jsem se nejprve jejich pomahatelkou a následně jsem si udělala cvičitelský kurz.

A jak jsi v průběhu let v Sokole aktivní?

Zpočátku jsem byla cvičitelkou dětí, organizovala jsem i dětské letní tábory naší jednoty. S přibývajícím věkem jsem se přeorientovala na cvičení žen a senierek. Poměrně pozdě jsem pod vlivem své mladší dcery objevila i jógu, jejíž hodiny sice ještě vedu, ale doufám, že se jich v brzké době ujme někdo mladší.

Co tě v Sokole drží dodnes?

Myslím, že v Sokole si každý najde to svoje bez ohledu na věk. Jsem ráda, že se spolek věnuje nejen pohybovým aktivitám, ale že organizujeme i kulturní a společenské akce. Svým způsobem mě těší i to dobrovolnictví, že můžu dělat něco nezištně pro druhé.

Je něco, co se v Sokole zásadně změnilo a co se ani po letech nezměnilo?

Chtěla bych zažít ten prvorepublikový zápal sokolů spojený s velkým renomé organizace. Dnes se k tomu obtížně vracíme, snažíme se vysvětlovat, že naše cvičení není placená služba.

Jaké cvičení v současné době vedeš? Jak cvičení probíhá?

Vedu především cvičení senierek, kdy se snažím, aby jim cvičení přinášelo radost a dobrý pocit, že své tělo udržují v dobré kondici. Jsem ráda, že sokolovna je pro ně zároveň i místem setkávání. Covidová pandemie ukázala, jak je pro ně ten sociální kontakt důležitý.

Chodíš si také zacvičit sama? Kam?

Chodívala jsem na hodiny aerobiku k Lence Kohoutkové, protože její báječné krokové sestavy procvičují nejen tělo, ale i mozek:-) Teď už mi to ale moje kolena moc nedovolují. Ráda si zacvičím jógu pod vedením Lindy Živnůstkové, i když některé ásány už nejsou pro mě.

Co bys vzkázala čtenářům?

Trápí mě odliv členů za posledních deset let a zatím se mi ho nepodařilo zastavit. Senioři bohužel umírají, či již nemají energii na aktivní zapojení do činnosti a dospělí v produktivním věku se bohužel do Sokola nehrnou. V tomto směru se nám nepodařilo – doufám, že zatím – ukázat náš kutnohorský Sokol atraktivní pro lidi středního věku. Věřím ale, že se povědomí o kutnohorském Sokole mezi občany Kutné Hory za poslední roky zlepšilo, minimálně v souvislosti s cvičením malých dětí.

Chodíš si také zacvičit sama? Kam?

Chodím si zacvičit jógu k nám do Sokola.

Co bys vzkázala čtenářům?

Ať je vám dvacet, nebo šedesát, ať jste aktivní sportovec, nebo jen rádi chodíte na vycházky, ať uděláte 10 shybů najednou, nebo se sotva ohnete ke špičkám, v Sokole si můžete zacvičit a najít partu kamarádů. Je to jen na vás, zda chcete. Jaký bude náš kutnohorský Sokol záleží jen na nás, sokolech.

Děkuji za rozhovor.

Drahomíra Nováková (foto © Miloš Trublář)

Že nikdy není pozdě, že naše sokolovny jsou otevřeny pro jedince každého věku.

Děkuji za rozhovor.

☐☐☐ Rozhovor třetí: s Janou Dubovou

Jana Dubová, cvičitelka seniorek, je usměvavá milá dáma. S láskou a pochopením a zároveň s ohromnou energií nám dává důkaz, že Sokol přináší sport pro každého bez rozdílu věku. Rozhovor s ní dokazuje, že nikdy není pozdě začít cvičit.

Jak vzpomínáš na svoje první chvíle v Sokole? Kdo nebo co tě do Sokola přivedlo?

Do Sokola jsem začala chodit v 53 letech. Nikdy dříve jsem necvičila. Konečně jsem si uvědomila, že se musím začít hýbat, nebo se v pozdějším věku nehnu. Paní Jaroslava Sochová nám předcvičovala, ale často nepřišla na cvičení. To mě nasměrovalo a začala jsem cvičení vést místo ní. Později jsem si udělala cvičitelský průkaz. Cvičila jsem s mladšími ženami. Potom jsem vedla zdravotní cvičení v dopoledních hodinách, které jsem převzala po bratru Moravském. Nyní vedu cvičení pro starší ženy. Jen škoda, že hodně žen již není mezi námi. Dost jich také už cvičit chodit nemůže. Já se na cvičení vždy těším a vážím si toho, že ony chodí na moje hodiny rády. Máme mezi sebou hezký přátelský vztah. Takový, který byl a je v Sokole vždy běžný.

A jak jsi v průběhu let v Sokole aktivní?

Zúčastňovala jsem se různých setkání pořádaných naší župou. Také různých akcí, na kterých se naše jednota podílela jako spoluorganizátor. Můžu jmenovat třeba Běh pro zvon nebo Chyt' si kačku.

Co tě v Sokole drží dodnes?

Hlavně dobrá parta. A také se cvičením udržuji v dobré kondici. S přibývajícím věkem to je stále důležitější.

Je něco, co se v Sokole zásadně změnilo a co se ani po letech nezměnilo?

Hlavně máme mladou starostku Pavlínu Šimůnkovou, která se společně s paní Štolbovou stará o finanční prostředky. Za jejich vedení se zlepšilo vedení financí.

Jaké cvičení v současné době vedeš? Jak cvičení probíhá?

Cvičení pro starší ženy. Cvičíme v úterý a čtvrtek 16.30–17.30.

Chodíš si také zacvičit sama? Kam?

Chodila jsem si zacvičit s mladšími ženami a na jógu. Ze zdravotních důvodů to ale už nezvládám. Cvičím každé ráno hodinu doma. To se pro mě stalo každodenní potřebou, tak-

Jana Dubová (foto © Miloš Trablář)

vým rituálem. Samozřejmě to někdy musím porušit.

Co bys vzkázal/a čtenářům?

Není pravda, že nemůžu, že to nezvládnu, že jsem na to stará. Cvičit se dá v každém věku s ohledem ke zdravotnímu stavu. Nehýbat se a necvičit je pouze cesta, že to bude stále horší.

Děkuji za rozhovor.

Ptala se Kristýna Drahotová

Výstava 160 let Sokola v Kutné Hoře

V letošním roce jsme si připomněli 160. výročí založení Tělocvičné jednoty Sokol Kutná Hora (1862–2022). V rámci oslav proběhla řada doprovodných akcí, do kterých se zapojilo i České muzeum stříbra. Ve spolupráci s Městským muzeem a knihovnou Čáslav a kutnohorským Sokolem připravilo výstavu *160 let Sokola v Kutné Hoře*, kterou si mohli návštěvníci prohlédnout od 7. října do 30. listopadu 2022 v Kamenném domě.

Hlavním iniciátorem výstavy se stala PhDr. Drahomíra Nováková, náčelnice odboru všestrannosti Tělocvičné jednoty Sokol Kutná Hora, se kterou již muzeum spolupracovalo v minulých letech. Naposledy před 10 lety v roce 2012, kdy proběhla výstava k 150. výročí založení kutnohorského Sokola v Tylově domě.

Vernisáž výstavy 6. října 2022 (foto Eva Entlerová)

Na výstavě mohli návštěvníci zhlédnout řadu exponátů připomínajících historickou i současnou činnost kutnohorského Sokola. Představeny byly zejména předměty dochované z všesokolských i župních sletů, např. sletové kroje, kapesníčky, odznaky, medaile, poštovní známky, pohledy a sletové suvenýry. Atmosféru tehdejších sokolských sletů nastínil zároveň dokument promítaný v rámci výstavy, připomínající župní slet v Kutné Hoře z roku 1912. Historickou činnost dále přiblížily dobové sokolské písemnosti – Stanovy T. J. Sokol z počátku 20. století, výroční zprávy T. J. Sokol z let 1905–1906, kroniky, letáky, pozvánky, ale i vzpomínkové fotografie zakladatelů Sokola, fotografie z jejich akcí, ať už to byly výlety pořádané Sokolem, či divadelní představení loutkářského odboru. Barevně výstavu podtrhly zejména prapory a stuhy vydané k výročí Sokola, k župním či všesokolským sletům a akcím pořádaným Sokolem. V neposlední řadě bylo na výstavě představeno i historické cvičební nářadí, např. kůň, který postupně z cvičebních sálů vymizel.

Výstavu doprovázely další akce: V sobotu 8. října, na Památný den sokolstva, byla od 14 do 17 hodin k vidění nejstarší kronika kutnohorského Sokola, nazvaná podle svého autora Pikulíkova, mimořádně zapůjčená Státním okresním archivem v Kutné Hoře. Dne 28. října v 10 hodin v rámci Dne Středočeského kraje proběhla i komentovaná prohlídka s autorkou výstavy dr. D. Novákovou.

Kateřina Vavrušková

Státní okresní archiv Kutná Hora na vernisáž zapůjčil nejstarší kroniku kutnohorského Sokola z let 1862–1902. Vedl ji Josef V. Pokorný-Pikulík (1842–1933)

Klub rodáků a přátel Kutné Hory na prahu nové etapy

Nejnovější kapitola historie rodáckých spolků Kutnohořanů se začala psát krátce po listopadu 1989. V březnu 1990 inicioval předseda přípravného výboru MUDr. Emanuel Růžička na popud Jana Duse obnovení tradičního rodáckého spolku. Dne 1. října 1990 se na půdě Koordinačního centra Občanského fóra v Praze konala ustavující schůze klubu a 26. října téhož roku byl „Klub rodáků a přátel Kutné Hory – Kutná Hora v Praze“ registrován. Na valné hromadě klubu 16. prosince byl dr. Růžička zvolen prvním předsedou jeho výboru.

V čele klubu stál E. Růžička až do své smrti 25. září 2000. Opakovaně k práci pro rodné město vyzýval rodáky žijící po celé republice i v zahraničí. Manželům Munkovým, kutnohorským rodákům žijícím v USA, pomohl založit Studijní nadační fond pro podporu nadaných studentů kutnohorského

gymnázia, jehož zřizovatelem se klub stal, a po mnoho let vedl správní radu fondu. Spolu s Otou Ornestem stál v roce 1993 u zrodu festivalu a soutěže mladých básníků Ortenova Kutná Hora. Především jeho zásluhou se město tímto jedinečným počinem přihlásilo k odkazu kutnohorského rodáka, básníka Jiřího Ortena. Na návrh klubu byl dr. Růžičkovi v roce 2016 při příležitosti nedožitých 85. narozenin udělen titul čestného občana Kutné Hory in memoriam. Růžičkův zakladatelský a určující význam pro činnost klubu oceňujeme dodnes. Plně pro něj platí výrok, že „tradiční nelze zdědit, chcete-li ji mít, musíte ji získat usilovnou prací“. (T. S. Eliot (1888–1965), esej *Tradice a individuální talent* (1919).

V roce 2000 převzal vedení klubu místopředseda výboru MUDr. Jiří Plaček. Ten vedl klub až do svého skonu 21. května 2021. Jako lékař dokázal vybudovat okruh sponzorů a podporovatelů festivalu a klubu, zejména z řad kutnohorských lékařů a lékárníků. Bez jejich podpory by činnost klubu byla sotva myslitelná.

Výroční členská schůze, která se sešla v Praze 5. dubna 2022 po dvouleté přestávce způsobené epidemií covidu, měla na programu mj. volbu nového výboru. Vedle předsedy Plačka zemřel rok před ním další dlouholetý člen výboru Ing. Jan Pospíšil. Výbor tedy pracoval ve složení Dagmar Růžičková, Monika Trdličková a Ing. Vlastislav Navrátil, který jej jako místopředseda vedl. Členská schůze zvolila jednomyslně nový pětičlenný výboru na další čtyřleté období. Z dosavadních členů v něm zůstávají M. Trdličková a V. Navrátil, nově přibyli Eliška Gargulová (která letos maturovala na Církevní

Z festivalového pořadu „Poslední dopisy“, ZUŠ Kutná Hora, 2. září 2022 (foto Tomáš Horák)

gymnázium v Kutné Hoře a nyní studuje Pedagogickou fakultu UK; vítězka soutěže o cenu nadačního fondu manželů Munkových v roce 2021), Mgr. Gabriela Jarkulišová (ředitelka Knihovny Kutná Hora) a Jan Těsnohlídek (básník, spisovatel, vydavatel a redaktor, laureát soutěže Ortenova Kutná Hora a po řadu let vůdčí duch dramaturgie a mladé linie festivalu Ortenova Kutná Hora). Zatímco věkový průměr předchozího výboru překračoval 70 let, u nového výboru je to 45 let. Noví členové výboru by měli do činnosti klubu přinést nové impulsy a přispět i k celkovému omlazení členské základny.

Členská schůze schválila i dvě změny ve stanovách. První je změna sídla klubu. Ten od svého obnovení v roce 1990 sídlil v domě manželů Růžičkových, ale od letošního roku sídlí v nové budově Knihovny Kutná Hora. Toto sídlo si klub zvolil nejen proto, že knihovna nabízí zázemí pro jeho činnost a prostory pro akce, nýbrž i s vizí úzké spolupráce klubu s knihovnou (spolupráce je potvrzena i členstvím ředitelky knihovny ve výboru klubu). Změna sídla má i jistý symbolický význam, totiž uzavření dlouhé etapy, spíše epochy v životě klubu, spojené s osobnostmi Emanuela Růžičky a jeho manželky Dagmar, a začátek etapy nové.

Druhou, ne nevýznamnou změnou je změna názvu Klubu. Z dosavadního názvu Klub rodáků a přátel Kutné Hory – Kutná Hora v Praze byla vypuštěna část jména za pomlčkou. Nový, kratší název tak odráží přenesení těžiště v poslání a v činnosti klubu do Kutné Hory. K obnovení klubu rodáků po roce 1990 došlo hlavně z iniciativy kutnohorských rodáků žijících v Praze a většinu členů tehdy tvořili rodáci žijící mimo Kutnou Horu – převážně v Praze.

Není bez zajímavosti připomenout si v této souvislosti slova E. Růžičky na valné hromadě klubu 16. prosince 1990: „Spolupráce s Kutnohoráky – obyvateli Kutné Hory – by měla být co nejušší. Tito by měli především včas signalizovat vznikající problémy Kutné Hory. Odborníci – členové „klubu“ – sdružení v jednotlivých zájmových odborech, by měli Kutné Hoře poskytovat odborně vysoce erudovanou konzultativní pomoc, zvyšovat jejich širokou informovanost, a tím možnost volby optimálního řešení problematiky města. V Praze by měli v duchu tradic „klubu“ poskytovat Kutnohorákům konzultativní pomoc.“ Ještě v roce 2004 většina z 334 členů (přesně 227, tedy 68 %) žila mimo Kutnou Horu, z toho 172 (tj. právě polovina členů klubu) v Praze. Členská základna klubu se od té doby dále měnila: Ze 180 členů, kteří podle členské evidence k 31. říjnu 2022 uhradili členské příspěvky (členská základna klubu je širší), žije 107 členů (60 %) v Kutné Hoře, 52 (29 %) v Praze a 21 (12 %) v ostatních městech.

V posledních letech je činnost klubu pevně zakotvena v Kutné Hoře, a je spojena především s životem místní komunity. To odráží i změna v názvu. Jako občanské sdružení rodáků a přátel Kutné Hory žijících v tomto městě i mimo něj si klub vytýčil následující poslání:

1. pečovat o odkaz minulých generací a o zachování kulturního a myšlenkového dědictví se vztahem ke Kutné Hoře a blízkému regionu;
2. připomínat a zprostředkovat toto dědictví občanům Kutné Hory a široké veřejnosti, tím posilovat vědomí historické kontinuity a odpovědnosti k městu a k odkazu minulých generací;
3. přispívat k vzájemnému poznávání a k tříbení názorů, k všeobecné osvětě, k obohacení společenského života města a k posílení občanské společnosti;

Z festivalových autorských čtení v Blues Café, 3. září 2022 (foto Tomáš Horák)

4. propagovat město Kutnou Horu a přispívat k posilování jejího renomé;
5. spolupracovat při tom s orgány státní správy a samosprávy, zejména pak města, s kulturními, osvětovými a vzdělávacími institucemi, a s dalšími občanskými sdruženími.

Toto poslání klub naplňuje především pořádáním akcí, z nichž nejvýznamnější je soutěž mladých básníků a festival *Ortenova Kutná Hora*. Přípravy XXX. ročníku jsou v plném proudu. Dlouholetou tradici má i cyklus besed *Disputace*, který klub organizuje od roku 2004. Cílem je představit širší kutnohorské veřejnosti zajímavé hosty z různých oblastí společenského života a také kutnohorské rodáky a spoluobčany, nechat zaznít jejich názorům a vytvořit prostor pro diskusi a pro vzájemnou konfrontaci názorů. Jde nám o aktivní zapojení účastníků, což má přispět k naplnění poslání klubu: vytvářet prostor pro vzájemné poznání a tříbení názorů, přispívat k všeobecné osvětě a k posílení občanské společnosti.

V cyklu *Historie – učitelka života*, který klub organizuje od roku 2010, proběhly desítky seminářů o významných událostech a osobnostech historie Kutné Hory. Cílem je připomenutí nejrůznějších stránek minulosti města, aby nebyla zapomenuta a zůstala součástí širšího povědomí a zdrojem poučení pro dnešek i generace příští.

Rádi bychom v dalším období spektrum akcí rozšířili. Chceme se přitom více zaměřit na střední a mladou generaci, a tím také podpořit generační obměnu členské základny, kterou již prochází. Nadále přitom budeme spolupracovat s městem a jeho institucemi (knihovna, Spolkový dům, ZUŠ, galerie aj.), s místními spolky a organizacemi (filmaři, ochotníci, fotoklub, nadace UNESCO aj.), s kulturními a vzdělávacími institucemi (GJO, CG, SPŠ, GASK aj.). Chceme také rozvinout badatelskou práci, zaznamenávat svědectví pamětníků, a přispět tak uchování historické paměti města.

K uskutečnění všech plánů potřebujeme mj. finanční prostředky. Protože členské příspěvky jsou spíše symbolické (stejně jako vstupné na akce klubu), spoléháme na podporu z veřejných zdrojů, včetně rozpočtu města, a na podporu sponzorů a podporovatelů. Za tu dosavadní jsme vděční a děkujeme za ni. Přáli bychom si, aby byl klub rodáků vnímán jako otevřené společenství pro všechny občany města i rodáky a přátele Kutné Hory žijící mimo město. Jako společenství lidí s aktivním vztahem k městu, jeho historii i současnosti. Jako místo pro setkávání, výměnu názorů, vzdělání i zábavu. Těšíme se na nové členy a na setkání se všemi na akcích klubu a partnerů. (*Více se o historii klubu rodáků dozvíte na webových stránkách.*)

Vlastislav Navrátil

„Jdu do toho srdcem.“

Rozhovor se senátorem Bohuslavem Procházkou

MUDr. Bohuslav Procházka, kutnohorský lékař, dlouholetý komunální politik v barvách KDU-ČSL, člověk, který se po celý život veřejně angažuje. Občané Kutné Hory dali opakovaně najevo, jak jej vnímají, když jej pětkrát zvolili do městského zastupitelstva (1998, 2002, 2014, 2018, 2022). Přitom se tak stalo manifestačně vykroužkováním na první místo bez ohledu na pořadí na kandidátce. Přijetí kandidatury v senátních volbách bylo tedy přirozeným vyústěním jeho dlouholetého působení v komunální politice.

Dr. Procházka, v mé mysli také člověk čínorodý, obětavý a vlídný, je rovněž velký znalec historie, zejména historie architektury. Po mnoho let provádí účastníky festivalu Ortenova Kutná Hora po architektonických památkách Kutné Hory a jeho podvečerní „Procházka s Procházkou“ je tradiční a velmi oblíbenou součástí festivalu, které se účastní nejen starší ročníky, nýbrž i mladí lidé. Dr. Procházka převzal ochotně žezlo po svém otci, a za to jsme mu v klubu rodáků vděční.

Do senátních voleb jsi šel s heslem „Jdu do toho srdcem“ a podtitulem „Pro zdravé srdce našich dětí“, což vnímám jako krásný dvojsmysl dětského kardiologa a zároveň lékaře a člověka, který cokoli v životě dělá, dělá srdcem – doopravdy, obětavě a cele. Zároveň jsi slíbil: „Kandiduji do senátu, ale své pacienty neopouštím“. Zdá se mi, že se ti v životě podařilo skloubit profesi lékaře, angažovanost ve veřejném životě a zálibu v historii. Věnujme se nejprve tvému působení lékaře. S manželkou pracuješ jako praktický dětský lékař a jako dětský kardiolog. Vedle toho se věnuješ problematice civilizačních onemocnění u dětí a jejich prevenci. Zdravotní péče je logicky jednou z oblastí, na které se chceš zaměřit jako senátor. Vytýčil sis dva hlavní úkoly: Prvním je obrátit trend zhoršování zdravotního stavu dětské populace, především nárůstu dětské obezity, a druhým je zvýšit počet dětských lékařů, což je problém i našeho senátního obvodu. Řekl jsi, že „cílem je zachovat dostupnost a kvalitu poskytované zdravotní péče o děti, takovou, jaká vždy byla vzorem i pro ostatní státy“. Můžeš, prosím, rozvést tuto tézi, ať už pohledem do minulosti, nebo ze zkušenosti v posledních třiceti letech?

Zdravotní péče byla u nás relativně dobře organizovaná už před listopadem 1989. Problémem byla samozřejmě ekonomika. Nové léčebné postupy byly čím dál dražší a ekonomika neumožňovala jejich financování. Takže ta dobře organizovaná péče začala postupně selhávat. Rozvířaly se nůžky mezi kvalitou péče u nás a v západní Evropě. Nebyly dostupné nejen moderní léky ale i některé vyšetřovací metody a některé další věci. Péče o pacienty s onemocněním srdce je velmi nákladná a v dospělé kardiologii nebyly peníze. Za studií a potom, když jsem v roce 1986 začal působit jako dětský lékař, byla kojenecká úmrtnost – což je celosvětově takový obecně uznávaný marker kvality zdravotní péče – v Československu bohužel na úrovni Bulharska, za námi už bylo jen Rumunsko.

V Čechách to bylo vždycky tak, že když někdo významný našel kontakty na vedení strany a uměl zorganizovat další věci, dokázal i tehdy udržet obor na světové úrovni. A to byl případ jednoho z mých největších učitelů pana prof. Milana Šamánka, dětského kardiologa, přednosty Dětského kardiocentra 2. LF UK a FNM. Dokázal získat potřebné technologie a vybavení, možnosti v té době nevídané. Hoši z kardiocentra jezdili do zahraničí na stráž, centrum bylo skutečně na světové úrovni. A v tom jsem se už jako medik a později jako lékař se specializací na kardiologii ocítl. Když jsem potom v roce 1991 přijel do Švýcarska na tříměsíční stáž, představil se a hlásil, že které

Bohuslav Procházka (vpravo) v rozhovoru s Vlastislavem Navrátilem, září 2022 (foto Tomáš Horák pro OKH)

jsem kliniky a že jsem se přijel učit, pan profesor mě odpověděl: „Pane doktore, co se chcete učit, když máte Šamánka?“ Takže odborná úroveň byla v některých oblastech vynikající.

Když se po revoluci staly dostupnými nové metody léčby, zorganizovala se péče o nedonošené děti a dnes se v kojenecké úmrtnosti pohybujeme mezi třetím a pátým místem na světě. Úroveň péče je prostě vysoká. Medicína šla dopředu a člověk z toho má velkou radost. Po revoluci se skutečně všechny obory výrazným způsobem zlepšily, takže kvalita lékařské péče je dnes opravdu velmi dobrá. Navíc ta organizovanost přetrvala relativně delší dobu, což efekt ještě podpořilo.

Po revoluci se začala dospělá populace léčit intenzivně a skvěle, vznikly studie, jak poskytovat péči pacientům s infarktem myokardu. Postupně jsme dosáhli obrovských úspěchů. Když jsem začínal dělat medicínu, byla úmrtnost na infarkt 40–50 %. Dnes je kolem 2 %. Je mi trošičku líto, že lidé si vysokou úroveň péče ne vždy uvědomují. Nakonec to ale myslím, ocení. Jako dětský kardiolog mám poslední dobou obavu z několika věcí. Jednou z nich je dostupnost péče, což souvisí s personální situací, konkrétně v péči o dětskou populaci, ale někdy i dospělých. Když vezmu svůj obor, dětských lékařů prostě není dost. Vidíme to i u nás, v oblastech, v nichž působím. Ve Zruči nad Sázavou skončila paní doktorka, která tam působila, a obdobný problém je i v Ledči nad Sázavou a Světlé nad Sázavou. Je to skutečně velmi nepříjemné, kdy už kolegové těžko zvládají pacienty pojmout a postarat se alespoň o ty nejmenší novorozence a kojence. Kam s těmi dětmi jezdit? Je to problém celého zdravotního systému.

Co s tím hodláš jako senátor dělat a co budeš navrhopat?

Ideální řešení není. Cest, které vidím, je několik a ty je potřeba diskutovat. Myslím, že především byla chyba, když byla na začátku 90. let zrušena Fakulta dětského lékařství. Ta měla několik velikých výhod: Absolvent byl lékař jako každý jiný, mohl dělat cokoliv. Lékaři z fakulty dětského lékařství měli děti „v ruce“ celé tři roky po stránce neurologické, interní apod., takže uměli s dětskými pacienty jednat. Dnes se kolegové s dětmi během celého studia nesetkají, a tak mají k dítěti velký respekt až obavu. Bojí se ho, což je trošičku odrazuje od toho, aby se věnovali pediatrii, dětskému lékařství. Myslím si, že lékaři byli velmi vzděláni teoreticky a kromě toho chodili k nám do ordinací, byli u nás třeba rok. To se bohužel zrušilo. Vedle toho by se měla zvýšit prestiž oboru, což je velmi důležité. Obor Praktického lékařství pro děti a dorost, do kterého mladí kolegové vstupovali, byl čtyřletý. Svůj vliv mělo i to, že poté se vzdělávací program prodloužil o půl roku, což vlastně znamená v praxi prodloužení o rok, čímž vypadla celá jedna roční dávka lékařů. Je tedy třeba začít se změnami v systému vzdělávání dětských lékařů. Stát by se měl snažit lékaře pro tento obor získat, což není úplně jednoduché, ale myslím, že by to mělo jít.

Určité věci jsou jasné, např. tzv. rezidenční místa. Pracoviště, která mají zájemce o studium dětského lékařství, si mohou podat žádost o rezidenční místo a dostat na ně finanční prostředky na studium. Žádosti musí podat do určitého termínu, jinak peníze propadnou, a to je špatně. Je potřeba, aby systém rezidenčních míst byl daleko flexibilnější, aby se o nevyužitá rezidenční místa mohli zájemci přihlásit podle potřeby a aby finanční prostředky byly k dispozici. Je to samozřejmě i právní záležitost, a proto jedním nejen s kolegy lékaři, ale i s právníky. Uvidíme, jsem nyní členem zdravotního výboru Senátu a vedle toho i členem podvýboru pro rodinu, což je téma mně velmi blízké.

To jsi mi nahrál na další otázku, protože druhé téma, s nímž jsi šel do senátních voleb, byla rodina. V kampani jsi řekl, že rodinu vidíš jako základ a že se chceš zaměřit na podporu rodiny jako základního kamene společnosti jak po stránce ekonomické, tak sociální a kulturní. Podporu mají mít i mladé rodiny a dětské skupiny s menším množstvím dětí jako alternativy ke klasickým školám, a tím jsme opět u dr. Růžičky a jeho mikrojeslí.

Příběh mikrojeslí je úžasný a překvapil jsi mě, když jsi jej připomněl. Je s ním spojena moje první vědecká práce, kterou jsem v životě dělal. Zjišťovali jsme rozdíly v nemocnosti dětí v mikrojeslích v porovnání s velkými jeslemi a se školkami. Ukázalo se samozřejmě, že nemocnost dětí v mikrojeslích byla menší díky nižšímu počtu dětí, takže když onemocněly, dalo se s tím mnohem lépe pracovat než ve velkém kolektivu. Pečovatelka je víc teta, což hraje také důležitou roli. Mrzelo mě, že po revoluci byl tento koncept nějakým způsobem odložen. Dnes se k němu vracíme.

Když se vrátím k rodině, rád bych poznamenal, že mým dětským lékařem byl tvůj tatínek. Jak víme, i maminka pracovala v tomto oboru, čili celkem není divu, že jsi při volbě povolání zůstal věren rodinné tradici, v níž jsi vyrůstal a od malička ji s rodiči sdílel. V jednom momentu jsi nicméně docela vážně zvažoval, jestli nepůjdeš studovat umění a historii s ohledem na zájem, který se u tebe také rozvíjel od dětství...

Tatínek byl velká osobnost s encyklopedickými znalostmi

historie. Projedli jsme jako rodina stovky hradů, zámků, kostelů, klášterů, a to nejen v Čechách. Zažili jsme spoustu dobrodružství, což mě skutečně nadchlo. A skutečně jsem v prvních dvou letech na gymnáziu zvažoval, jestli se tomu věnovat. Ale pak samozřejmě převládla ta rodinná tradice medicíny.

Myslím, že je to dobře, jakkoli nechci podceňovat význam historie. Kdybychom ji pěstovali, jako to děláš ty, bylo by to úžasné. Souvisí to i s tím, co jsi rovněž zdůrazňoval v kampani jako jeden z cílů: pozvednutí pocitu národní hrdosti a zdravého vlastenectví, zejména u dětí a dorůstající generace, a také odpovědnosti k vlasti. Musím říct, že to konvenuje s tím, jak já vnímám klub rodáků, který by se měl starat o něco velmi podobného: pečovat o odkaz minulých generací, připomínat kulturní a myšlenkové dědictví, aby bylo živé a aby se na něj nezapomnělo. Protože jak známo, kdo nezná svoji minulost, je odsouzen ji prožít znovu, v tom špatném slova smyslu. Zajímalo by mě, jak vidíš mladou generaci. Ten cíl jsi formuloval na základě nějakého pocitu, že mladá generace nebo děti nejsou k národní hrdosti vedeny, že je tady nějaký deficit?

Možná to není objektivní, byl to takový neurčitý pocit, který jsem měl ve chvíli, kdy jsem to psal. Myslím, že národní hrdost je velmi důležitá, že vlastně člověka zařazuje do této země, její historie i širšího okolí. Skutečně, v hierarchii hodnot by národní hrdost měla být vysoko. Ale k ní musíme poznat svoji zemi a svůj národ, čímž se zase vracíme k historii. Je potřeba brát ji, jaká je, což znamená, že ne vždy byla krásná. Francouzi se hlásí ke své historii, ať to byl Napoleon, nebo Ludvík XVI., považují je za své, za významné osobnosti. A obdobně bychom my měli vnímat své historické osobnosti. To zpochybňování, jehož jsme svědky v současné době, není dobré. Nejde o to přepisovat dějiny, to v žádném případě, ale zkrátka historické osobnosti bychom měli ukazovat ve vší složitosti, abychom na ně byli patřičně hrdí. Od toho se pak odvíjí to, co tato země dokázala, když se mnohokrát dostala na vrchol světa umění. Myslím třeba období gotiky jako jeden z vrcholů, potom období baroka... Nebo české sklo, které bylo na vrcholu v 19. a 20. století, a dodnes je stále pojmem. To jsou věci, ke kterým bychom se měli hlásit.

To, o čem hovoříš, mi ladí s tím, jak se prezentuješ jako přesvědčený křesťanský demokrat. Myslím, že jsi jím byl bytostně už před rokem 1989. Napsal jsi, že po absolvování základní školy tady na Žižkově jsi byl přijat na studium na střední škole až na třetí pokus, a to na Gymnázium Říčany, protože v Kutné Hoře to nešlo.

Nebyl jsem přijat ani v Kutné Hoře, ani v Čáslavi. Přestože jsem měl samé jedničky, nedošlo k tomu. V té době mně bylo patnáct, takže jsem ty věci nebral tak vážně. Naši však z toho byli velmi smutní. Pak se ale stalo, že v Říčanech u Prahy otevřeli další třídu, kterou potřebovali naplnit, takže ke studiu přijali i děti lidí, kteří nebyli úplně zadobře s režimem. Takže jenom z Kutné Hory jsme do Říčan jezdili čtyři kamarádi. Vzpomínám na jednoho z nich, také s „negativním profilem“, jehož tatínek byl v Jáchymově a jenž byl také věřící. V Říčanech to byla neuvěřitelná, nádherná doba studí. Mám tam spoustu přátel, scházíme se. Mezi naše spolužáky patřila třeba Dana Drábová. Shodou okolností tam působil ředitel, který byl opravdu věřícím komunistou, ale v tom naivním, dobrém slova smyslu. Ten pak, když na mě chodila udání z Kutné Hory, že chodím do kostela, vahou své autority přesvědčil komunisty, řekl ano,

ale na to se přece nebudeme ohlížet. Takže i díky jemu to pak možná všechno prošlo. Shodou okolností byl později zničen svojí zástupkyní, komunistkou v tom špatném slova smyslu. Tatínek byl lidovec. V 80. letech, v těch posledních letech minulého režimu, se začalo ukazovat, že se něco děje a že se ten status začíná měnit. V lidové straně se objevilo hnutí kolem Richarda Sachra, později prvního polistopadového ministra vnitra. A na jeho podporu jsem vstoupil do lidové strany, i když to v roce 1987 vyvolalo u některých údiv. Ale cítil jsem, že to tak má být. V 90. letech jsem se už začal angažovat v zastupitelstvu a důvod byl jasný: Chtěl jsem ukázat našim dětem, že člověk může něco změnit, protože už není komunismus, v němž člověk nic změnit nemohl. Nyní je to volba a každý máme možnost nějakým způsobem přispět k pozitivnímu vývoji. Chtěl jsem, aby to děti viděly.

Vraťme se k minulému režimu, který nazýváme komunistický nebo totalitní. Forma perzekuce, jak jsi zmínil, spočívala třeba v tom, že jsme nemohli cestovat, kam jsme chtěli. Takže prohlédnout si památky ve Francii, byl jenom sen. Pro většinu lidí ale byly možná i subtilnější formy, něco, co by se dalo nazvat „život ve lži“. Těžko se to popisuje, ale ti, kdo to zažili, vědí, o čem hovořím. Byl bys schopen nějak to čtenářům přiblížit?

No, včera (17. listopadu – pozn. red.) jsem o tom mluvil u Lavičky Václava Havla, která se slavnostně odhalovala, což byl pro mě velmi krásný zážitek. Komunismus byla doba latentního strachu. Když v lednu 1989 probíhal v Praze tzv. Palachův týden a my jsme s tatínkem – který vždycky dělal to, co považoval za nutné – přijeli do Prahy, míjeli jsme policejní transportéry s drátěnými radlicemi a cisternami. Tatínek mi řekl: „Prosím tě, ty tam nechod, máš děti a víš, jak to bylo s tebou a s tou školou, tak tam nechod. Já tam půjdu, budu tam za tebe“. Byla to doba neustálé autocenzury, strachu z toho, aby člověk někde něco neřekl. Za studií se vědělo, že v každé skupině je jeden nebo dva, kteří budou donášet – ale nevěděli jsme přesně, kteří to jsou. Na těchto věcech vlastně režim stál – na strachu. Když jsme v prvních letech po sametové revoluci jeli přes hranice, stále jsme měli divný pocit. Byla to velká úleva, když tohle všechno pomínulo, a jsem strašně vděčný, že to takhle dopadlo. Zbavit se toho strachu je úžasná věc.

Vrátím se k tomu, co jsi ve své kampani také zdůrazňoval: k podpoře zdravého rozvoje regionu Kutnohorska. Co bys chtěl změnit v této oblasti?

Jsem pediatr, znám životní styl našich dětí a vnímám, že už v dětském věku začínají některé špatné návyky, které mají za následek chorobné změny, které pak vrcholí v dospělosti a ve stáří. To je ten základní důvod mého boje proti obezitě a mého snažení. Domluvili jsme v Kutné Hoře ve spolupráci s radnicí jakýsi koncept, který by měl obsahovat několik věcí: Měl by zahrnovat rozšíření tělesné výchovy na školách i zpřístupnění školních sportovišť v odpoledních hodinách. Docela úspěšní jsou i trenéři do škol, tedy sportovci, kteří chodí do škol a nabízejí dětem sportovní aktivity. To se ukazuje jako velmi důležité. Z druhé strany myslíme na stravování, protože víme, že tak 40 % obezity způsobuje nedostatek pohybu a 60 % je otázkou stravování. V některých školách se již vaří trošičku jiným způsobem. My nemůžeme měnit stravovací koš, ten je daný tím, že děti zkrátka musí mít dostatek bílkovin a dalších věcí. Ale úprava jídla by měla být pro děti daleko lákavější. Systémem různých ovocných barů a zeleninových salátů. V Čechách už s tím některé školy mají zkušenosti, začínáme

se tomu věnovat, abychom se o něco takového pokusili v Kutné Hoře a v celém regionu. Je to celkem nová věc, kterou jsme asi před deseti dny domluvili ještě ve spolupráci ministerstva školství a Výboru proti obezitě, jehož jsem členem. Aby to mělo i ten odborný podtón, praktický. Víme, že celý koncept musí obsahovat všechny složky, včetně rodiny. Je na ní, aby nezletilé dítě k něčemu vedla, aby získávala informace od školy, která slouží jako organizační základ. Mám z toho docela radost, zdá se, že by to mohlo fungovat.

Jedna věc, kterou jsi také zmínil, mě zaujala, totiž vytváření rovnocenného a přátelského prostředí pro kontakt obyvatel s orgány státní správy a samosprávy. Jako komunální politik víš velmi dobře, o čem hovoříš.

Já sám tuto věc vnímám léta jako velmi důležitou, protože jestli občané mají mít důvěru, pak musí mít důvěru v to, že věci fungují, jak mají, anebo že se dají měnit. A to je právě do značné míry věc komunikace občana s místní správou a samosprávou, s tou první linií. Srovnal bych to trošku s medicínou: Spousta lékařů – to jsem zažil, když jsem byl ve Švýcarsku – nebyla odborně na vyšší úrovni než u nás. Čím se ale lišili, byl jejich přístup (a přístup zdravotnického personálu) k pacientům. Přístup více vysvětlující, klidný a přátelský, což je zvláště pro rodiče s nemocnými dětmi velmi důležité. Pokud rodiče se svým dítětem mají pocit, že jsou v přátelském prostředí, kde je jim vše vysvětleno, je i efekt léčby jistě daleko lepší. U veřejné správy a samosprávy je to podobné. Úředníci jsou podle mého velmi vzdělaní a samozřejmě umějí svoji práci dobře. A teď jde o to, aby byli motivováni k tomu podávat svoji práci tak, aby lidé odcházeli spokojení. Nechci být magistrem elegantiarum, ale když člověk odejde z úřadu s úsměvem, je to na tom úřadu dobré.

Jako novopečený předseda klubu rodáků mohu potvrdit, že mám stejnou zkušenost. Tím se dostávám k závěru našeho rozhovoru, ke klubu rodáků a k tomu, kde bychom se mohli potkat. Jedno téma, o němž také hovoříš, je podpora kultury ve všech jejích podobách. My v klubu máme také pocit, že bychom mohli v lecčems přispět k místnímu kulturnímu dění, snažíme se o to mj. festivalem Ortenova Kutná Hora. Zajímá by mě tvůj pohled na klub, protože někdy jsem zaskočen, že je vnímán jako jakýsi elitářský spolek. A to mě velmi mrzí. Jestli tomu tak je, je to něco, co bych chtěl změnit. Čili zajímá mě tvůj pohled a co od takového spolku jako občan, případně jako komunální politik, očekáváš.

Myslím, že je to přesně, jak říkáš. Já klub nikdy necítil jako elitářský spolek. Chci ti poděkovat za to, co se děje v posledních letech: Akcí je daleko víc, dáváte vědět elektronickou komunikací a nabídka, která přichází, je daleko větší. Člověk, který na to reaguje, se dostává na koncerty, na diskuse, na setkání. Má alternativu jako takovou. Nesouhlasím s některými politiky, kteří s hrůzou říkají, jak jsou spolky přísáté na státní rozpočet. Já si naopak myslím, že spolky jsou velmi důležité, mají ve společnosti nezastupitelnou úlohu, věnují se prospěšným věcem, obohacují společenský život, věnují se dětem – a společnost by za to měla být vděčná. Ať je to tak nebo tak, myslím si, že jsou ku prospěchu jak dětem, tak dospělým. Proto je chci jako politik podporovat.

Vnímám to stejně a chci ti za podporu poděkovat. Přeji ti, aby se ti práce dařila a zároveň abys byl spokojený v osobním životě i v profesi, ve které hodláš nadále pokračovat. Děkuji za rozhovor.

Ptal se Vlastislav Navrátil

„Jsem ráda, že Ortenova Kutná Hora dosáhne třicítky.“ Rozhovor s Dagmar Růžičkovou

Dagmar Růžičková se narodila 6. dubna 1935 v Praze. V roce 1958 se provdala za kutnohorského rodáka MUDr. Emanuela Růžičku (1931–2000) a přestěhovala se trvale Kutné Hory. Její manžel se po sametové revoluci mj. zasloužil o obnovu Klubu rodáků a přátel Kutné Hory a byl později in memoriam jmenován čestným občanem města. Paní Růžičkové byla letos na návrh klubu rodáků udělena Cena města Kutné Hory, a to za její dlouholetou aktivní činnost ve výboru klubu a za spoluorganizování festivalu Ortenova Kutná Hora.

Dášo, o historii klubu rodáků a o historii Ortenovy Kutné Hory budeme ještě hovořit, rád bych ale začal tvoji rodinnou historií, protože vím, že byla velmi zajímavá. Pokud si dobře pamatují, maminka byla Slovenka, tatínek byl koželuh a pracoval v Třebíči, kde rodina žila. V polovině 20. let rodina odešla do Sovětského svazu, aby tam v rámci Interhelpa pomáhala budovat socialismus. Do Kyrgyzstánu tehdy přijelo celkem přes tisíc Čechů a Slováků...

Tatínek se vyučil koželuhem a pracoval jako vrchní mistr v koželužně v Budišově u Třebíče. Do Sovětského svazu odjeli jako odborníci. Čekal je šok, kolem byla jen pustina. Ubytovali se v rozbitých barácích, zřejmě po zajatcích z první světové války, spíše v ruinách. V jedné malé místnůstce čtyři nebo pět rodin. Ale nejstrašnější pro ně bylo, že během prvního roku zemřely všechny děti mladší tří let. Dodnes je tam ještě velký hřbitůvek... Postupně si vybudovali ve stepi nový domov, domy z cihel z hlíny, postavili textilku, koželužnu, slévárnu a továrnu na nábytek. Tatínek se vracel ještě dvakrát v roce 1925 nakupovat stroje a potřeby pro výrobu či barvy. Zamiloval se do maminky, která jela stejným transportem. A byla svatba, první v Interhelpu v Biškeku. Když potom čekali prvního potomka, maminka se bála a odmítala tam zůstat. Přestěhovali se do lepších oblastí za jejím otcem, který už v té době byl v Rostově na Donu, kde řídil fabriku. Tam maminka porodila syna Miroslava.

Ze Sovětského svazu se lidé postupně vraceli do Československa, protože podmínky byly stále těžší. Naši se vrátili do Třebíče. Tady byla zrovna hospodářská krize, takže těžko sháněli zaměstnání. Po dlouhých peripetiích dostal otec místo ve fabrice v Praze-Libni a byt v Kyjích. Tam na záskrt zemřel bratr Miroslav, když mu bylo 7 let. No a rok na to, 6. dubna 1935, jsem se – asi jako náhražka – narodila já. Když mi byl rok, přestěhovali jsme se do Libně do nově postavených bytových jednotek vedle fabriky, kde se uvolnilo místo domovníka a s ním i domovnícký byt.

Otec byl v něčem podobný Mánkovi (manžel Emanuel Růžička – pozn. VN): Zatímco Mánek „zachraňoval“ Kutnou Horu, můj otec „zachraňoval“ celý svět. Byl prostě věřící komunist. Všechno špatné, co přinesl s sebou komunismus, nebyla podle něj vina čistých idejí, nýbrž lidí.

Tatínek byl velký komunist, a přesto jsi byla pokřtěna?

Ano, tatínek nám každý rok připravil Vánoce, stromeček, na Velikonoce jehněčí... Když jsem se narodila, matka prohlásila, že mě musejí pokřtít, protože bratr Miroslav, který se narodil v Rusku, umřel jako nepokřtěný. Ke křtu se se mnou vypravili otec a jeho bratr Jaroslav s manželkou, Ruskou. Kmotří bez vyznání a pravoslavná církev... Když se pan farář vzpamatoval z prvního šoku, ukázalo se, že byl moudrý.

Dagmar Růžičková jako divačka při festivalu Ortenova Kutná Hora, září 2022 (foto Tomáš Horák)

Povídá, jak je krásné, že se takhle setkávají lidé různých náboženství a spojují se v křesťanství, v pokřtění nevinátka. Jak se to dětátko bude jmenovat, ptá se. Drahomíra. To je krása, to byla česká princezna, která se provdala do Dánska. Celá rodina mně říkala Drahuška. Že nejsem Drahomíra, ale Dagmar, se zjistilo, až když jsem šla do školy a šli jsme na faru pro křestní list. Rodina se musela smířit s tím, že mají Dagmar. A já jsem se s tím nesmířila dodnes.

V Libni si zažila i nálety. Kde jste se schovávali?

Byli jsme zvyklí, že každou chvíli sirény hlásily poplach. Na Květnou neděli v dubnu 1945 všechny rodiny dokončovaly nedělní oběd, dodělávaly se knedlíky a my děti jsme si hráli na ulici. Rádio hlásilo nepřátelská letadla tři sta kilometrů od Prahy. Najednou se zablesklo, bum a táta letěl – tlaková vlna ho odhodila od okna až do kuchyně. Šlo o nálet kobercový, z celého pětipatrového baráku se všichni hnali do sklepů. Pamatuji si to jako dneska, všichni křičeli. Seděli jsme vlastně v sazích, které vyletěly z dvířek komína. Rodiče, kteří do sklepa přiběhli, hledali potmě své děti a příbuzné, volali jeden přes druhého. Ráno přišel tátův parták pan Konvička a povídá: Jedeme do Třebíče, dejte nám Drahušku, vezmeme ji s sebou k babičce.

Co se dělo po válce? Jak ses ocitla v Handlové?

Maminka se rozhodla, že nezůstane v Praze. Řekla, že už tu hrůzu nechce prožívat. Neviděla rodiče dvacet let, a tak jsme jeli na Slovensko. Babička měla malé hospodářství. Mohli jsme si vybrat barák po Němcích, kteří utekli. Tatínek hledal dům s vodou, aby mohl začít s koželužstvím. Zavolał strýce Jaroslava a začali ve velkém. Dojel do Trutnova, do Prahy a koupil tři stroje, které vybombardované fabriky prodávaly za cenu šrotu. Po čtyřicátém osmém ale soudruzi likvidovali buržoazii, takže tátovi zabrali majetek a dali do družstva. Táta měl Bechtěrovou chorobu, takže měl částečný invalidní důchod, ale přesto dál pracoval. A když se zakládaly komunální služby, stal se jejich ředitelem... Já jsem strašně ráda kreslila, chtěla jsem být návrhářkou a studovat nějakou uměleckou školu. Taková škola ale v kraji nebyla, a tak jsem dala přihlášku na střední školu strojní v Partyzánském. Maturovala jsem v roce 1955.

Kdy a jak jste se poznali s Emanuele Růžičkou – tedy s Mánkem?

Na juniále, což byl vlastně reprezentační bál. Máněk přišel na poslední tanec. Donutil mě, že už v pondělí se sejdeme před Baťou. No páni, dorazil s velkou koženou lékařskou taškou. Chvilku jsme se procházeli, pak mě doprovodil domů. V Handlové sloužil na umístěnkou, zůstat tam nechtěl, ale nevěděl, jak to udělat. Tenkrát ani nemyslel na Kutnou Horu, spíš na Prahu. Chtěl se věnovat spíš výzkumu než praxi. Když Mánkovi mamince zjistili rakovinu jícnu, jela jsem s Mánkem do Kutné Hory, že se postarám o jeho otce. Tak jsem se „vloudila“ do rodiny. No, starý pán (byl o dvacet pět let starší než manželka) byl úžasný. Býval ředitelem kabelovky, hrál na klavír a chtěl vědět, jaké písničky znám. Máněk si vyřídil, že ho z důvodu nemoci otce a matky propustili z Handlové. V Kutné Hoře bylo zrovna volné místo, takže nastoupil na gynekologii a byl nejšťastnějším člověkem. Šli jsme na procházku a než mě dovedl na nádraží, ptal se, jak se mi v Kutné Hoře líbilo. Odpověděla jsem, že rozhodně více než v Handlové, kde napadá denně dvacet vagonů popílku. Okolí Handlové bylo krásné, ale město samotné mi nikdy nepřiřostlo k srdci. Máněk povídá: No a co kdybychom se vzali? Mám zamluvený termín na patnáctého listopadu... Po svatbě jsem se vrátila do Handlové, musela jsem ukončit školu a vedle toho jsme měli zájezd baletního souboru do Maďarska. Do Kutné Hory jsem se tak definitivně přestěhovala na Vánoce 1958.

Později Mánka pověřili funkcí předsedy zdravotní komise, kvůli tabulkám potřebovali vysokoškoláka-nestraníka. Máněk se toho hned ujal a jako jednu z prvních věcí zařídil rekonstrukci záchodků pod Vlašským dvorem, na které si občané stěžovali. Také vydupal, aby se postavily nové záchodky v Libušině ulici.

Když jsme čekali druhé dítě, nebylo dost míst v jeslích a o uspokojení žadatelů v pořadníku rozhodovala zdravotní komise. Máněk říká: Přeci nemůžu přijít jako předseda zdravotní komise, aby mi umístili dítě do jeslí. Přišel proto s návrhem na mikrojesle. Pamatuji si, jak za mnou přišel tajemník městského výboru a povídá: Víš, my toho Mánka máme hrozně rádi, ale když on si pořád tak vymýšlí, on po nás pořád něco chce. Takže Máněk dojel na ministerstvo školství, ministerstvo sociální péče a ministerstvo zdravotnictví a předkládal vypracovaný elaborát. Musím připomenout, že to bylo po dohodě s dětským oddělením kutnohorské nemocnice, hlavně s dr. Procházkovou a dr. Procházkou, tatínkem dnešního senátora Bohuslava Procházký. S Mánkem jsme jeli

i za tajemníkem KSČ Františkem Havlínem a Oldřichem Černíkem, který byl tenkrát ministrem sociálních věcí a později předsedou vlády.

Tahle etapa nadšené a obětavé práce pro město pak po normalizaci vystřídána dlouhým obdobím, kdy Máněk působil mimo Kutnou Horu.

Z Kolína přešel na Prahu 8 jako šéflékař. Pozval ho tam dr. Kopriva, který tady začínal jako mladý lékař a věděl, že Máněk je dobrý organizátor. Když Máněk namítl, že to místo nemůže dostat, protože není ve straně, dr. Kopriva odvětil: To nech na mně, já nepotřebuji komunistu, nýbrž schopného lékaře. Máněk v Praze bydlel, domů jezdil na víkendy.

Mánkův pobyt v Praze měl jednu výhodu: Navazoval tam známosti, včetně umělců a vůbec lidí z kultury, která jej zajímala, hodně četl, chodil do divadel...

Byl v centru dění. Když to vše po 17. listopadu propuklo, hned byli s Jendou Dusem v Občanském fóru (Jan Dus, evangelický kněz, disident, chartista a politický vězeň – pozn. VN). Jenda navrhoval Mánka na ministra zdravotnictví, ale Máněk odmítl, protože měl pocit, že dokud nemá dokonalé informace, nemůže se do něčeho takového pustit. No a když na jaře 1990 dostal infarkt, poslali ho do lázní. On že ne, že lázně má lepší doma. Najednou přišla nabídka, jestli by nevezl ředitelování zdravotní pojišťovny, které se zřizovaly v devadesátém prvním roce. V té době už byl asi tři měsíce revizním lékařem a nabídku přijal. Záhy se měla bourat stará kutnohorská poliklinika, protože dokončili novou. Tenkrát se dohodl s ředitelem nemocnice Drábkem, že budovu staré polikliniky prodají zdravotní pojišťovně. Máněk hned vyběhal rekonstrukci budovy. Ale to už byla doba, kdy intenzívně organizoval obnovený klub rodáků. Začal vlastně už v roce devadesát – telefonoval, posílal dopisy na spolužáky, sháněl adresy. A začaly přicházet nadšené ohlasy.

Někde jsem se dočetl, že přišlo tři sta kladných odpovědí. Tři sta zájemců, kteří se přihlásili do obnoveného klubu rodáků.

Ano, většinou to byli lidi mimo Kutnou Horu. Proto ten původní název „Klub rodáků a přátel Kutné Hory – Kutná Hora v Praze“. Jak bych to řekla: Praha využívá kutnohorské mozky. Byli jsme tehdy pozváni na osmdesátiny Oty Ornesta. Vyprávěl o tom, že gymnazisti už udělali plaketu připomínající Jiřího Ortena, tak proč by nemohla viset na jeho rodném domě? Máněk a pan Ornest dali hlavy dohromady a zorganizovali sraz rodáků na gymnáziu. Máněk se pak v noci probudí a říká: Uděláme festival! A protože se mluvilo o tom, že příští rok by Orten oslavil pětasedmdesátiny, nebudeme dělat jenom oslavu, uděláme festival. Za chvilku se mnou zatřese: Bude to na tři dny. První den se bude mluvit o něm, druhý den bude soutěž mladých básníků a nějaký bombastický koncert a nakonec setkání významných lidí. Hned ráno volal Alfredu Strejčkovi a další neděli k nám přijeli Ilja Bojanovský, Fischer, Kopecký, pan inženýr Fajtl... Vždycky pak bylo nějaké dohadování. První, abychom měli založený účet. A bylo potřeba myslet na to, čím se to zaplatí. Členské příspěvky jsme si stanovily nízké, takže se prostě obejdou organizace a lidé, kteří jsou ochotni pomoci. Máněk navrhl využít spolupráce s profesionály, s Lyrou Pragensis.

Přes všechny porodní bolesti to byl začátek dlouhé a úspěšné tradice. Bylo to hlavně díky týmu, který Máněk kolem sebe vytvořil: Dramaturgie byla v režii Alfreda Strejčka, který v pořadech i vystupoval, organizace se ujala Monika

Trdličková, o peníze od sponzorů se staral Mánek a po jeho smrti v roce 2000 nový předseda Jiří Plaček. Na přípravě festivalu se podíleli Marie Valtrová, Ilja Bojanovský, Josef Rut či Hana Ornestová, vedení poroty soutěže mladých básníků se po odchodu Oty Ornesta ujala Marie Rut Křížková a po ní Rudolf Matys. Ale musím říct, co jsi samozřejmě nezmínila: Mánek to všechno mohl dělat, protože ses postarala o rodinu, domácnost a tvořila jsi zázemí. Vybudovali jste něco, na co my můžeme dodnes navazovat, ať už jde o klub rodáků, Ortenovu Kutnou Horu nebo nadaci manželů Munkových.

Jednou mě dr. Koliba povídá: Prosím tě, napiš, kolik lidí prošlo tímhle domem. Já jsem skončila u sedmi set – a to nepočítám lidi, kteří stáli u vrátek, nýbrž ty, kteří tu seděli s námi. Musím ti říct, Vlasto, že ten zápal, co měl Mánek, byl oheň. Víš, něco tě přinutilo to prostě dělat, ať člověk chtěl, nebo nechtěl.

A já to dělala ráda, dobrovolně a byla bych dělala ještě víc, kdybych to stihla, kdybych to uměla.

Na závěr ti musím poděkovat znovu, takhle veřejně. Udělal jsem to mockrát, protože ty jsi vlastně po celou tu dobu tuhle práci dělala, i jako členka výboru klubu, i jako členka festivalového výboru Ortenovy Kutné Hory. Byla jsi u všeho, co jsi tu popsala, a bez tebe by to takhle vůbec nikdy nemohlo být.

Jsem ráda, že tomu Mánek udělal takové základy, že Ortenova Kutná Hora dosáhne příští rok třicítky.

Je to přesně tak, jak jsi řekla, a já to vždycky zdůrazňuji: My žijeme z toho, co Mánek vybudoval. Děkuji pěkně za rozhovor.

Poznámka: Rozhovor byl redakčně zkrácen, celou verzi si lze přečíst na webových stránkách Klubu rodáků a přátel Kutné Hory.

Ptal se Vlastislav Navrátil

Střípky z archivu (XIII) – Kde je Charlie?

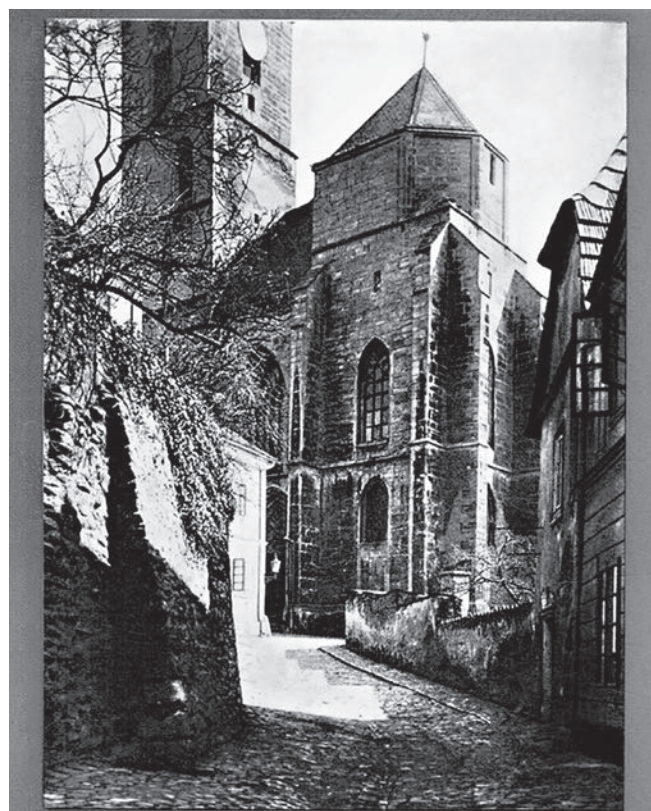
V roce 1934 vydalo ředitelství Životní pojišťovny Fénix v Praze netradiční bedekr po Československu, a to hned ve čtyřech jazykových mutacích. V češtině nese publikace název *Kde je Charlie?*, německy *Wo ist Charlie?*, anglicky *Kidnapped!* a francouzsky *Où est passé Charlie?*

Autorkou byla v známá levicová spisovatelka a redaktorka Marie Majerová (1882–1967). Tou dobou již byla nositelkou několika státních cen, přestože její nejznámější *Siréna*, *Havířská balada* a *Robinsonka* na svůj vznik teprve čekaly.

Všechny čtyři jazykové verze knihy *Kde je Charlie?* se liší knižními obálkami – na všech je sice fotografie, ale pokaždé jiná. Nás může zajímat, že obálka české verze nese v modrém rámečku pohled na západní průčelí kutnohorského kostela sv. Jakuba a že obálku německé verze zdobí v červených linkách pohled na dům čp. 14 v Rurhardské uličce (s dvěma přihlížejícími chlapci) a Jezuitskou kolejí v pozadí. Pro francouzskou mutaci byl vybrán záběr hradčanské Zlaté uličky a anglická obálka nese vedle sebe snímek dítěte a snímek zříceniny ústeckého lobkovického hradu Střekov.

Hlavním cílem knížky bylo seznámit čtenáře s krásami naší země, a proto byla věnována „všem, kdo milují Československou republiku, skvělost jejích měst a půvab přírody, i všem, kdo chtějí poznat tuto zemi bohatou dějinami, vynikající krásou a kulturou“. Přesto formálně nejde o bedekr, ale o novelu s velmi naivním příběhem: Dívce Nickie Harrisové, která po rodičích zdědila bankovní dům, se při pravidelné procházce v newyorském Central Parku ztratí bratříček Charlie. Ukáže se, že byl unesen, a stopy vedou do vzdáleného Československa kdesi v Evropě. Nickie tam proto odcestuje, přičemž ji doprovází mladý Newyorčan Tomy Anderson, „syn radiového krále“. V ČSR se jich ujme detektiv dr. Malina, s nímž následně cestují po této neznámé zemi a poznávají její krásy. Oba mladí Američané se živě zajímají o vše, co cestou vidí, i když se Nickie pochopitelně vrací k hlavnímu účelu jejich cesty – najít bratříčka. Příběh končí happy-endem a hlavní hrdinové samozřejmě vůbec nelitují, že museli procestovat celou neznámou republiku.

Odhlédneme-li od naivního příběhu, čtenáře měly zaujmout černobílé fotografie, kterých je kniha plná. Zachycují především známé historické památky a místa: Pražský hrad, Karlův most, Staroměstský orloj, Český Krumlov, kolonády v Karlových Varech a Mariánských Lázních, hrady Bezděz, Kost či Karlštejn, radnici v Olomouci, Bratislavský hrad, katedrálu v Košicích či blíže neurčený dřevěných kostelík na Podkarpatské Rusi. Aby se však Československo prezentovalo také jako

MARIE MAJEROVÁ

KDE JE CHARLIE?

Česká verze knížky „Kde je Charlie?“ (soukromá sbírka Michala V. Šimůnka)

moderní země, vidí čtenáři na dalších fotografiích významné novostavby: vršovický kostel sv. Václava, Veletržní palác, elektrárnu v Kolíně či radnici v Moravské Ostravě.

Chybět samozřejmě nemohly záběry přírodních krás (Český ráj, Vysoké Tatry) ani průmyslových areálů (uhelný důl v Mostě, železárny ve Vítkovicích). Výjimečně jsou zachyceni obyvatelé, jako třeba anonymní dívka v kroji nebo slovenští ženci.

Mezi vyfotografovanými památkami najdeme i dvě kutnohorské: Kamenný dům, jehož snímek nese popisek „Museum v Kutné Hoře“, a chrám sv. Barbory, vyfocený nepříliš tradičně z údolí od mostu přes Vrchlici. Ve vlastním příběhu však Kutná Hora překvapivě zmíněna vůbec není, američtí hrdinové ji nenavštívili.

Tiráž uvádí, že fotografie poskytl Centropress Praha a dále pětice fotografů. Vedle Maximiliana Vysoudila z New Yorku a Karla Streera z Dubé jde o tři přední české fotografy: Prvním je Jaroslav Bruner-Dvořák (1881–1942), který mj. pořizoval snímky při návštěvě arcivévody Františka Ferdinanda d'Este v Sarajevu v létě 1914. Dalším fotografem je prof. Karel Plicka (1894–1987), který působil také jako etnograf, sběratel, režisér, kameraman a pedagog. A posledním autorem snímků je Josef Sudek (1896–1976), rodák z Kolína, který se řadí k nejznámějším českým fotografům minulého století. Ve 30. letech zachycoval především vnější svět a až později pořizoval svým nezaměnitelným tvůrčím způsobem např. pohledy z okna ateliéru či zátiší.

Publikace v tiráži bohužel nespecifikuje, kdo ze jmenovaných fotografů pořídil které snímky. Uveden není ani autor (či autoři) čtyř knižních obálek. Jestli tedy v Kutné Hoře fotografoval přímo Josef Sudek, se zřejmě určit nedá. Nepodařilo se to zjistit ani Uměleckoprůmyslovému muzeu, ani Ústavu dějin umění Akademie věd ČR, na něž jsme se při vzniku tohoto článku pro *Krásné město* obrátili.

Graficky knížku *Kde je Charlie?* upravil Slavoboj Tusar (1885–1950), manžel M. Majerové. Oba spolu následně při-

pravili ještě publikaci *Výlet do Československa*, kterou roku 1937 vydal Melantrich a která rovněž poukazuje na kouzlo a bohatství ČSR.

Doporučovat knížku *Kde je Charlie?* k přečtení nebudeme, čtenářský vkus je dnes přece jen odlišný. Že se však Kutná Hora dostala na knižní obálky, je potěšitelná – a dnes zcela zapomenutá – historická zajímavost.

Lukáš Provaz

Lavička Václava Havla v Kutné Hoře

Den boje za svobodu a demokracii, vnímaný převážně v souvislosti s rokem 1989 jako výročí sametové revoluce, si Kutná Hora připomněla 17. listopadu několika akcemi, do jejichž organizování se již tradičně vedle městského úřadu zapojily i některé místní školy.

Než v 16 hodin začalo slavnostní shromáždění u sochy TGM, nesla se kutnohorskými ulicemi z reproduktorů městského rozhlasu *Modlitbu pro Martu* Marty Kubišové. Před Vlašským dvorem, který byl pro tuto příležitost bílo-červeno-modře na-

svícen, se za chladného počasí a deště sešly desítky lidí, které přivítala slavnostní fanfára. Po projevu starosty Mgr. Lukáše Seiferta položili představitelé města kytici k pamětní desce věnované obětem komunistické zvrů. Studentský sbor Gaudamus pod vedením Mgr. Zdeňka Licka zazpíval *Modlitbu pro Martu* a píseň *Jednou budem dál*, studenti Gymnázia Jiřího Ortena přečetli své úvahy nad listopadovými událostmi a celé setkání na Havlíčkově náměstí zakončili účastníci zpěvem státní hymny.

Akce pokračovala od 17 hodin nedaleko na rohu Vysokostelské uličky a Komenského náměstí, kde byla v zákoutí u domů čp. 79 a 80 slavnostně odhalena *Lavička Václava Havla*. Tento netradiční pomník, tvořený vždy dvojicí křesel spojených kulatým stolem, jehož středem prorůstá lípa, vznikl z podnětu bývalého velvyslance v USA Mgr. Petra Gandaloviče. Podobu pomníku navrhl prof. Bořek Šípek (†2016) a první byl odhalen roku 2013 ve Washingtonu.

S nápadem na instalaci lavičky v Kutné Hoře přišel před lety pan Josef Straka a prof. Šípek s ním při své návštěvě města vytipoval zmíněné místo. V červnu 2015 byla na pořízení

kutnohorské lavičky vypsána městem veřejná sbírka, ale příspěvky se shromažďovaly pomalu. Proto loni znovuoživil celý projekt zastupitel MUDr. Jan Havlovic s manželkou a přáteli a do sbírky přispěli výraznější částkou.

Letos k 30. září město sbírku ukončilo s výsledkem 248 340 Kč, a protože cena lavičky činí 319 440 Kč, doplatil se zbytek z městského rozpočtu. Díky tomu se shromáždil potřebný obnos, takže po získání souhlasu od paní Dagmar Havlové prostřednictvím Nadace Víze 97 mohla být lavička instalována i v Kutné Hoře. Společnost Technické služby Kutná Hora na zvoleném místě pokácela tují a další keře, vzniklý volný prostor zpevnila, vydláždila a připravila v něm jámu pro zasazení lípy, jejíž kmen lavičkou prorůstá.

Před vlastním odhalením lavičky vystoupil s projevem starosta města a po něm dr. Havlovic, který mj. vyzdvihl prezidenta Václava Havla coby sjednocující osobnost, jaká nyní českému národu chybí. Oba pak spolu s dalšími představiteli města a senátorem MUDr. Bohuslavem Procházkou slavnostně přestříhli trikolórovou pásku, jíž byla lavička symbolicky zavázána. (Kutnohorská lavička je 48. v celkovém pořadí, přičemž 47. byla téhož dne odhalena na pražské náplavce Hollar.)

Program pokračoval vystoupením studentů Ortenova gym-

názia, kteří spolu se zájemci z řad veřejnosti četli vybrané Havlovy citáty. Za chladného večera k tomu jistě ne jeden z přítomných ocenil občerstvení v podobě čaje, svařeného vína či cibulového koláče, které připravila SOŠ a SOU řemesel. Na Jezuitské koleji se následně poprvé rozezněly historické zvony Ludvík a Michal, jež se v říjnu vrátily z Holandska po nákladné opravě, a přidal se k nim i zvon Jakub Maria na věži sv. Jakuba. Na závěr státního svátku sloužil od 18 hodin arciděkan ThLic. Vladislav Brokeš v chrámu sv. Barbory děkovnou mši za svobodu a demokracii.

LP

KRONIKA

Nádvoří Vlašského dvora hostilo 1. října první **Keramické trhy**, které připravila Průvodcovská služba Kutná Hora. Na Palackého náměstí proběhl ve stejné době gastronomický festival Ochutnej Evropu.

□

V rámci **Dne architektury** si zájemci 1. a 2. října v Kutné Hoře prohlédli: areál nemocnice s památkářem PhDr. Alešem Pospíšilem, Jezuitskou kolej s památkářem Mgr. Jindřichem Záhorkou a mlýny na Vrchlici s Ing. arch. Tomášem Kodetem.

□

Nadšence přilákal 2. října na hlavní nádraží příjezd osobního vlaku taženého **parní lokomotivou** 498.0 „Albatros“. Vlak, na jehož konci byla ještě připojena dieselelektrická lokomotiva 478.1 „Bardotka“, jel z Prahy do Tišnova a v našem městě se zdržel 30 minut.

□

Nezisková organizace Revenium, která je hlavním pořadatelem akce **Pomozme společně Janě**, uspořádala v kostele sv. Jana Nepomuckého benefici pro Janu Flechtnerovou. Výtěžek koncertu, kde zahrála skupina USB Band, bude věnován na pořízení přídatného zařízení k mechanickému vozíku.

□

Loni v listopadu byly z Jezuitské koleje sneseny **zvony Michal a Ludvík**. Zatímco Michal, odlitý roku 1493, měl vytlučení věnec, u Ludvíka z roku 1510 se objevila trhlinka v délce 2,2 m. Náročnou opravu zajišťoval zvonář Ing. Petr Rudolf Manoušek a práce probíhaly v holandském Astenu. Původně se předpokládalo, že se zvony vrátí do Kutné Hory na jaře, jenže zatímco Michal byl zrestaurován, zavařen a schopen převozu zpět, oprava Ludvíka se ukázala být mnohem náročnější. Jeho trhlinku se podařilo zacelit unikátní metodou, kterou kdysi

vymyslel dědeček P. R. Manouška. Ludvík se díky tomu stal mezi zvony rekordmanem, neboť dosud největší opravenou puklinu, měřící 1 metr, měl klatovský zvon Vondra. Oba kutnohorské zvony byly zpět na věž vyzdvíženy 7. října poté, co jim požehnal arciděkan dr. Vladislav Brokeš. Následně ve věži probíhaly dokončovací práce, aby mohly být zvony osazeny ve stolicích. Náklady na opravy přesáhly 1,9 mil. Kč, z čehož 911 tis. činila dotace města a Středočeského kraje a přes 745 tis. se do listopadu vybralo ve veřejné sbírce, jež dosud trvá. Byl jí také věnován výtěžek 5. ročníku farního „Běhu pro zvon“, kdy se na trat' městem a okolím 16. října vydalo přes sto běžců, které přijela podpořit rekordmanka Jarmila Kratochvílová.

□

Památný den sokolstva si 8. října připomněla T. J. Sokol Kutná Hora **Večerem sokolských světél**. Malý lampionový průvod prošel od Sv. Barbory k pomníku na náměstí Národního odboje, kde byli připomenuti sokolové perzekvovaní nacisty.

□

Ve Spolkovém domě byla od 13. října do 7. listopadu ke zhlédnutí výstava kutnohorských výtvarníků, textařů a muzikantů **Slova v barvě zakletá**. Výtvarná díla prezentovali Aleš Rezler, Ivo Vičar, Jakub Obraz, Michal Cetkovský, Hana Richterová, Dušan Lapáček, Jiří D. Dostál, Alena Dědourková, Jitka Jelínková a Radek Černovský a inspirující hudební texty připravili Luboš Pospíšil, Pavel Ladra, Petr Toms (Pekař) a Vilém Dvořák.

□

Klub rodáků a přátel Kutné Hory a Spolek přátel Mirka Jiříšty pořádaly 18. října v **Dačického domě** disputace s pamětníkem Karlem Vlčkem. O dva dny později tamtéž připravila Nadace Kutná Hora – památka UNESCO přednášku Ing. Jana Vinaře

o geologii, stavebním vývoji a poruchách domů v Kutné Hoře. V listopadu následovaly disputace s cestovatelem Mgr. Jiřím Kalátem o islámu.

Sto let uplynulo 19. října od úmrtí **Mons. Karla Vorlíčka** (1844–1922), který má coby kutnohorský arciděkan a předseda Archeologického sboru Vocel zásadní zásluhy na opravě místních památek. V roce 1894 byl jmenován čestným občanem Kutné Hory a jeho jméno nesou Vorlíčkovy sady. Letos 23. října byla za K. Vorlíčka sloužena mše v kostele sv. Jakuba.

V Rytířském sále Vlašského dvora proběhlo 24. října ustavující zasedání **Zastupitelstva města Kutné Hory**. Zastupitelé nejprve složili předepsaný slib a poté volili vedení města. Novým starostou Kutné Hory se stal Mgr. Lukáš Seifert (ODS), prvním místostarostou Ing. Josef Viktora (ANO 2011) a druhou místostarostkou Kateřina Špalková (Vize). Dalšími šesti členy rady města byli zvoleni: Ing. Kateřina Daczická, MBA, Ing. Jiří Kukla, Mgr. Tomáš Morawski, RNDr. Robert Otruba, Ing. Josef Tremel a PhDr. Monika Válková.

Novým starostou Kutné Hory byl 24. října zvolen Lukáš Seifert (foto Jakub Skyyva)

Koncem října hostila **Knihovna Kutná Hora** celostátní setkání výboru Svazu knihovníků a informačních pracovníků a počátkem listopadu setkání ředitelů krajských knihoven, Národní knihovny a Moravské zemské knihovny. V kutnohorské knihovně dále probíhají výstavy, přednášky a četné akce jako Českopis, Virtuální univerzita třetího věku a UVČ – Odkazy našich předků, Listování, Den pro dětskou knihu... Bohatý program doplňují také akce nové Knihovna fandí divadlu a Klub přátel knihovny.

České muzeum stříbra představilo 27. října na Hrádku nejstarší fotografické techniky ze svých sbírek. Výstavu **Když vyletí ptáček**, kterou připravila Mgr. Eva Altová, si zájemci mohli prohlédnout do 27. listopadu.

Vznik Československa si Kutná Hora připomněla 28. října u pomníku TGM. Necelé dvě desítky účastníků, mezi nimiž nechyběli zástupci Sokola i skautů, pozdravil nový starosta města, který následně s místostarosty položil kytici k prezidentově soše.

Téhož dne proběhl tradiční **Den Středočeského kraje**, kdy krajská muzea a galerie připravily program zdarma či za symbolické vstupné. V Kutné Hoře se do akce zapojily

GASK i České muzeum stříbra, kde probíhaly komentované prohlídky.

Kostelem sv. Jana Nepomuckého zněl 1. listopadu **Dušíčkový koncert**. Tenorista P. Lardizzone, sopranistka N. Erba a houslista M. Dvorská přednesli mj. skladby Ave Maria a Panis Angelicus. O tři dny později vystoupil v sedlecké katedrále remešský sbor Allegri a další dušíčkový koncert následoval 6. listopadu v kostele Nejsv. Trojice, kde při svíčkách vystoupil pěvecký sbor Continuo.

Počátkem listopadu lákala sedlecká **Kostnice** na dvě kulturní akce: Zatímco v dolní kapli zahrál cembalista Martin Hroch, v horní kapli se konalo autorské čtení z knihy romských povídek O Mulo! Čtení připravily nadace Dítě a kuň, centrum Archa, nakladatelství Kher a sedlecká farnost a četly spisovatelky Eva Danišová a Iveta Kokyová.

30 let Diecézní charity Hradec Králové připomněla putovní výstava **Pomáháme Vám srdcem už 30 let**. Po celý listopad byla ke zhlédnutí v kutnohorské knihovně.

Anne Frank House v Amsterdamu vytvořil putovní vzdělávací výstavu **Životní příběh Anne Frankové** aneb „Nechtě mě být, jaká jsem.“ V listopadu byla ke zhlédnutí na Církevnímu gymnáziu v Kutné Hoře.

Velkým kulturním počinem je v Galerii Středočeského kraje výstava **Cesta předurčena osudem**, jež představuje životní dílo sester-dvojčat Květy (1922–1998) a Jitky (1922–2011) Válových. Výstavu připravil hlavní kurátor Richard Drury u příležitosti 100. výročí narození těchto malířek, jejichž pozůstalost v rozsahu 1 730 kreseb, skic a grafik získala loni galerie darem do svých sbírek. Na vernisáž se 5. listopadu přijel podívat ministr kultury Martin Baxa, který sestry Válovy přiřadil ke klíčovým postavám českého výtvarného umění 2. pol. 20. století. Herec David Prachař na vernisáži recitoval vybrané verše K. Válové. Výstava trvá do 19. března 2023.

Od 10. listopadu nabízí Nadace Kutná Hora – památka UNESCO v Dačického domě ke zhlédnutí výstavu **UNESCO spojuje!** Vznikla k 50. výročí Úmluvy OSN o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Téhož dne byla ve Spolkovém domě zahájena výstava výtvarnice Ivety Klementové a nazítří v Galerii Felixe Jeneweina ještě výstava obrazů Jana Herese.

Na **sv. Martina** připravily kutnohorská katolická farnost a Oblastní charita tradiční večerní Svatomartinský lampionový průvod. Za tónů tubačů a vedeni jezdcem na koni se děti i dospělí vydali s lampiony od Arciděkanství k chrámu sv. Barbory, kde dramatický kroužek ZUŠ předvedl scénku ze života sv. Martina. O den dříve, tedy 10. listopadu, pořádala odpolední průvod i MŠ Pohádka, jejíž děti následovaly sv. Martina na koni ke Gymnáziu Jiřího Ortena. Ve Vinných sklepech Kutná Hora se 11. listopadu otvírala svatomartinská vína a nazítří konaly Svatomartinské hody.

V Lorci se 12. listopadu konal již 16. benefiční ples spolku **Cesta životem bez bariér**. Večerem opět provázal herec Pavel Nový, k tanci hrál B-Dance Band a výtěžek plesu byl určen

pro Centrum služeb Kostka. Jinou dobročinnou akcí téhož dne představovala **Sbírka potravin**, pořádaná Oblastní charitou Kutná Hora. V supermarketu Billa dárci věnovali 860 kg zboží a dalších 358 kg vybrali pracovníci firmy Foxconn.

V kině Modrý kříž měl 18. listopadu za účasti režiséra a scénaristy Aleše Kaiznera i několika herců premiéru film **Reklama na Vánoce**. Děj této romantické komedie se odehrává v reklamní studiu v době Vánoc. Po projekci v kině následovala autogramiáda.

Dne 19. listopadu v Kutné Hoře po těžké nemoci zemřel **MUDr. Dalibor Smetáček**, známý místní gastroenterolog. Narodil se 8. listopadu 1951 v Domažlicích, ale od dětství žil v Kutné Hoře. Vystudoval medicínu na Univerzitě Karlově a po promoci v roce 1976 nastoupil na interní oddělení kutnohorské nemocnice. Tam se o devět let později stal i primářem. Počátkem 90. let absolvoval stáže v Bavorsku a Švýcarsku. Po peripetiích ve vztazích s vedením nemocnice na primariát rezignoval a od ledna 1997 provozoval v Kutné Hoře privátní interní a gastroenterologickou ambulanci. Podporoval kulturní život, patřil ke kutnohorským patriotům a byl mj. členem klubu rodáků i jedním z kutnohorských zvoníků. Loni se stal hostem festivalu Ortenova Kutná Hora a na stránkách Krásného města (č. 4/2021) vzpomínal na své působení v kutnohorské nemocnici. Poslední rozloučení s panem doktorem proběhlo 25. listopadu v kostele sv. Jakuba, kde vedl obřady P. Jan Uhlíř.

Kutnohorská kapela **Vesper** pokřtila 19. listopadu při koncertu v klubu Česká 1 své autorské CD „Vesper VI“.

Střihovým pořadem připomnělo na konci listopadu Kino amatérských filmů **Zdeňka Vrba** (†2013). Tento ochotník, fotograf a režisér působil jako ředitel Městského kulturního střediska, pod nějž spadalo i Tylovo divadlo.

Ministerstvo vnitra uvádí, že k 1. prosinci žilo v Kutné Hoře 1 226 osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s **válkou na Ukrajině**, což představuje 5,9% podíl na počtu obyvatel města. Pro srovnání uvedme, že v sousední Čáslavi činili podíl válečných uprchlíků 5,5 % (563 osob) a v Kolíně 6,1 % (1 959 osob).

Vánoční strom vztyčily Technické služby Kutná Hora na Palackého náměstí již 8. listopadu; stal se jím smrk z areálu ČKD. Slavnostní rozsvícení stromu proběhlo při **Oslavě sv. Barbory** tradičně 4. prosince. Program začal dopolední slavnostní mší v chrámu sv. Barbory, kterou sloužil arciděkan Vladislav Brokeš. Vpodvečer pak na zaplněném náměstí vystoupily děti z MŠ Pohádka, zahrála Věra & Her People a projevy pronesl starosta města L. Seifert, oba místostarostové i zmíněný V. Brokeš.

Advent přinesl množství kulturních akcí. Z výstav zmiňme např. výstavu obrazů Josefa Lady ve Spolkovém domě nebo výstavu jeslíček, betlémů a vánoční výzdoby, kterou v kostele sv. Jana Nepomuckého připravilo město a agentura Veselý lidový rok. České muzeum stříbra pořádalo 10. prosince „Advent na Hrádku“ s jarmarkem, programem pro děti i výstavou „Tvořivé Vánoce“. Tradičně bohatá byla nabídka adventních koncertů: V Nepomuku vystoupil sbor Vox nymburgensis

při dobročinném koncertu, jehož výtěžek je určen klientům charitativního Centra Přístav. V GASKu vystoupil Kutnohorský komorní orchestr a později Neplecha plech kvintet, v kostele sv. Vavřince zpíval USPS Tyl a v evangelickém kostele hrála varhanice Marta Čablíková. Tylovo divadlo přivítalo uskupení 4 tenoří s jejich „Vánočním turné“ a v refektáři sedleckého kláštera v rámci „Mikulášova poblouznění“ účinkovali Prague Cello Quartet, Marek Filla, Kateřina Fillová, Anita Jirovská a žáci ZUŠ Kutná Hora. Vedle koncertů a výstav přinesl advent i další akce: Ochotnický spolek Tyl zahrál v divadle Mikulášskou pohádku s nadílkou pro nejmenší diváky. V Zámecké ulici pořádal Osadní výbor Sedlec „Sedlecký adventní jarmark“ a u malínské sokolovny spolek Malíňačky připravil „Malínské adventní odpoledne“. Na nádvoří Vlašského dvora i na Palackého náměstí se konaly adventní trhy s kulturním programem. Řada organizací se zapojila do „Kutnohorského rodinného adventu“ a nabízela např. tvorbu vánočních dekorací nebo připravila nejrůznější gastronomické lahůdky.

Vánoční strom a adventní trhy na Palackého náměstí (foto Jan Šmok)

Letos došlo k obnově **Ceny města Kutná Hora**, které se udílely jednotlivcům i organizacím v letech 1997–2004. Kandidáty na ocenění letos navrhovala veřejnost i členové pracovního výboru a následně je schválili zastupitelé. Ocenění obdrželi: v oblasti kultury Jan Brich (celoživotní obětavá činnost v pořadatelské tanečních kurzů a kulturních akcí), ve sportu Alena Mills (reprezentace na ZOH v Pekingu, reprezentace ČR v ženském hokeji, příklad pro mládež) a Miroslav Zvolánek (přínos sportovnímu životu města); za sociální čin Mgr. Alena Remešová (příkladná činnost v oblasti sociálních služeb spojených s podporou aktivního života seniorů); za opravu nebo záchranu památek Ing. Soňa Krejčová (dlouholetá aktivní činnost při opravě kutnohorských církevních památek) a PhDr. Eva Matějková, CSc. (aktivní činnost při záchraně památek v K. Hoře před rokem 1989); ve školství Ing. Jaroslav Načeradský (dlouholeté úspěšné vedení VOŠ, SPŠ a JŠ Kutná Hora); za podnikatelskou aktivitu manželé Mgr. Lada a Ing. Pavel Bartošovi (mimořádně přínosná podnikatelská aktivita – výroba kutnohorské čokolády Lidka a vynikající prezentace města v ČR i zahraničí) a za konkrétní čin prospěšný městu Martin Hlavatý (dlouholetá aktivní činnost v oblasti komunální politiky), PhDr. Světlana Hrabánková (dlouholetá aktivní činnost ve vedení ČMS a propagace města), Ing. Alena Turková (dlouholetá organizace MHF Kutná Hora, přínos ke kultuře a propagaci města) a Dagmar Růžičková (dlouholetá aktivní činnost ve výboru Klubu rodáků a přátel Kutné Hory, organizace festivalu OKH). Ceny byly slavnostně předány vedením města 9. prosince v královské audienční síni Vlašského dvora.

Lenka Frankovicová – Lukáš Provaz

ISSN 2571-4538

9 772571 453004